

Pensioen

Dossier

HOOFDLIJNEN VOOR EEN NIEUWE PENSIOENWET

Inhoud:

- 1 Introductie
- 2 Algemeen
- 3 Hoofdpijnen voor een nieuwe Pensioenwet
- 4 Tijdlijn
- 5 Analyse
- 6 Conclusie

1 Introductie

Pensioendossier stelt zich ten doel door middel van onderzoek, openbare vraagstelling, bijeenkomsten en publicaties voor een breed publiek duidelijk te maken welke belangen in de pensioenwereld en daarbuiten hebben geleid tot de voorstellen voor de nieuwe Pensioenwet **WTP**.

Het doel van de stichting "Pensioendossier" is:

- a) met waarheidsvinding het 'Pensioen-Financieel-Complex' te ontwarren;
- b) op te sporen welke partijen voordeel hebben bij de ontwikkeling daarvan,
- c) deze partijen ter verantwoording te roepen,
- d) na te gaan waarom Nederland in de Pensioenwetgeving vergaand is afgeweken van de EU-pensioenrichtlijnen.

De naam van dit document is ontleend aan de titel van het pensioendossier 28 294.

In dit onderzoek wordt naar de achterliggende redenen van de regering en het parlement bekeken die hebben geleid tot het pensioenakkoord dat in 2019 is gesloten tussen de regering, werkgevers en vakbonden (werknemers).

2 Algemeen

Op dit moment is er veel te doen over de pensioenen terwijl slechts weinigen begrijpen hoe het precies in elkaar steekt. Maar hoe is het pensioenstelsel zoals we dat nu kennen eigenlijk ontstaan?

Oudedagsvoorzieningen zijn al oud. In de 17de eeuw betaalden gildeleden een premie om arbeidsongeschiktheid en ziekte op te kunnen vangen en eventueel een nabestaande pensioen uit te keren. De overheid voert als eerste, in 1836 bijvoorbeeld het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, een oudedagsvoorziening of pensioenfonds in. Voor militairen was er al een pensioenvoorziening vanaf 1814.

Het pensioenfonds in de huidige vorm is in de 19de eeuw ontstaan. Werknemers betalen verplicht een premie aan een door de werkgever ingesteld fonds. Er bestaat dan nog geen wet die deze wederzijdse verplichting tussen werkgever en werknemer regelt. Het waren persoonlijke initiatieven van de werkgevers. De twee bekendste bedrijven waren de verlichte ondernemingen Stork en de Gist- en Spiritusfabriek. De voorbeelden van Stork en de Gist- en Spiritusfabriek vinden navolging in de decennia daarna. Dit is mede veroorzaakt door de parlementaire enquête uit 1886 over de bittere leefomstandigheden van de arbeiders in de fabrieken, gevolgd door de Arbeidsenquête van 1890 tot 1894. Duidelijk wordt dat sparen voor de oude dag voor veel arbeiders onmogelijk is. Van alle richtingen van de politiek was men ervan overtuigd dat er een wettelijke regeling moest komen. Toch duurt het nog, mede door dwarsliggerij van de Liberale en Christelijke partijen die zich verzetten tegen gedeeltelijke eigendomsvoorzieningen van de arbeiders, tot 1918 voor er een wet wordt aangenomen door het Parlement. De eerste wet is een verplichte verzekering voor arbeiders in loondienst, betaald met een omslagfinanciering. De premie wordt door werkgever en werknemer gezamenlijk opgebracht. In 1918 zien we dus een aantal herkenbare zaken. Werkgevers en werknemers betalen mee aan het pensioen, 65 jaar is de pensioenleeftijd en zelfstandige hebben moeite het pensioen voor zichzelf te regelen.

Volgens opgave van het CBS zijn er in 1938 738 fabrieksfondsen met en ouderdomsverzekering. De fondsen zijn in beheer van de ondernemingen zelf. In de crisistijd, jaren 30, kunnen die fondsen niet meer hun verplichtingen voldoen. Een bekend voorbeeld is de Koninklijke Hollandse Lloyd in 1935. De pensioengelden zijn in de onderneming en gaan met het faillissement van KHL ten onder. Na de tweede wereldoorlog wordt er een wettelijke regeling getroffen om pensioen te vrijwaren van zulke catastrofes.

Vanaf 1947 worden allerlei wettelijke regelingen getroffen op het gebied van de ouderdomsverzekeringen. De bestaande pensioenfondsen worden aan regelingen gebonden en de AOW wordt ingevoerd. Zo is het pensioenlandschap ontstaan dat we heden ten dage nog kennen.

Pensioen is nu de vrucht van zich ontwikkelende productiekrachten en -verhoudingen en van verschuivende arbeids- en politieke krachtsverhoudingen: het is een arbeidsvoorwaarde en de pensioenpremies, het achtergestelde loon, worden collectief beheerd.

3 Hoofdlijnen voor een nieuwe pensioenwet.

In dit hoofdstuk staan de documenten in chronologische volgorde.

Als de tekst **Document** en de cirkel in de tijdlijn **groen** zijn hebben deze documenten betrekking op de verslagen, brieven, enz. betrekking op de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid van de tweede kamer. Bij een **blauwe** cirkel zijn dit bijlagen en/of algemene documenten.

De documenten kunnen via de hyperlink geopend worden. In de documenten eerst op Ctrl en dan de linker muisknop klikken. In de tijdlijn voor het brondocument, de **groene** cirkel, eerst Ctrl, dan de linkermuisknop naar de cirkel bewegen en klikken. Voor de bijlage eerst Ctrl dan de cursor op de gekleurde tekst, dan de linker muisknop op de tekst zetten en klikken. In alle gevallen Ctrl ingedrukt houden tot de muisknop bediend is.

3.1 Startdocumenten

Document [convenant inzake de arbeidspensioenen; 091297](#), CONVENANT INZAKE ARBEIDSPENSIOENEN.

Overeengekomen tussen het Kabinet en de Stichting van de Arbeid op 9 december 1997. Publicatienr. 12.97

Aanleiding. Het Kabinet heeft er in de nota **Werken aan zekerheid** ([Kamerstukken II, 1996/97, 25 010](#)) voor gepleit dat de aanvullende pensioenregelingen beter worden toegesneden op de toekomstige ontwikkelingen. Bij ongewijzigd beleid kunnen de kosten van de aanvullende pensioenen fors oplopen. Daarnaast zijn veel pensioenregelingen nog te weinig aangepast aan veranderingen in de samenleving zoals het tweeverdienersschap, het toenemend aantal alleenstaanden en de veranderende arbeidspatronen. Het Kabinet streeft naar een houdbaar pensioenstelsel, waarbij het uitgangspunt is, dat in principe alle werknemers een aanvullende pensioenregeling hebben met voldoende ruimte voor flexibilisering en vergroting van de keuzevrijheid.

Het Kabinet en de Stichting van de Arbeid zijn het eens over de geformuleerde beleidsdoelstellingen. De Stichting ziet het als een uitdaging om op centraal en decentraal niveau de eigen verantwoordelijkheid voor het beleidsterrein van de arbeidspensioenen als onderdeel van het arbeidsvoorwaardenbeleid te maken. In de verantwoording van de [Aanbevelingen gericht op vernieuwing van pensioenregeling](#) (20 mei 1997; Publicatienr. 6/97) Stelt de Stichting:

“Sociale partners zijn heel wel in staat een kwalitatief goed, flexibel en adequaat stelsel van arbeidspensioenen te realiseren dat aan de eisen van nu en morgen voldoet, ook op het punt van kostenbeheersing, binnen het kader van de huidige fiscale normen.”

Dit document kan gezien worden als het startdocument van de Hoofdlijnen voor een nieuwe pensioenwet.

Document [verbetering-medezeggenschap-gepensioneerden-pensioenregelingen](#), CONVENANT UITVOERING PENSIOENREGELINGEN Juni 1998 Publicatienr. 2/98

Overeengekomen tussen de Stichting van de Arbeid en het CSO over de verbetering van de medezeggenschap van gepensioneerden bij de uitvoering van pensioenregelingen.

Document [fiscale-oudedagsparaplu](#), FISCALE OUDEDAGSPARAPLU Publicatienr. 3, 26 februari 1999

Advies Fiscale oudedagsparaplu Uitgebracht aan de Staatssecretaris van Financiën, de heer W.A. Vermeend, en de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de heer J.F. Hoogervorst

3.2 Vergaderstukken vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Document [kst-28000-XV-3](#), LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 18 oktober 2001

De vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid¹ heeft naar aanleiding van een brief van de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid d.d. 8 juni 2001 inzake conclusies van het kabinet en sociale partners naar aanleiding van de [evaluatie van het convenant inzake arbeidspensioenen](#) (SOZA-01-534) de navolgende vragen ter beantwoording aan de regering voorgelegd.

Deze vragen alsmede de daarop, op 18 oktober 2001, gegeven antwoorden, zijn hieronder afgedrukt.

De voorzitter van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Terpstra

De griffier voor deze lijst, Sjerp

Document [kts-28294-1](#), BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Den Haag, 27 maart 2002

Bij de beantwoording van de vragen van de Tweede Kamer naar aanleiding van de conclusies bij het Pensioenconvenant (kamerstuk [28 000-XV, nr. 3](#)) heb ik u een notitie toegezegd waarin op hoofdlijnen de beleidsrichting ten aanzien van de belangrijkste onderwerpen van de Pensioenwet beschreven wordt. Deze notitie treft u hierbij aan.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,

J. F. Hoogervorst

Deze notitie is toegezegd in antwoord op de vraag van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid wanneer het ontwerp van de nieuwe Pensioenwet naar de kamer komt (Kamerstukken II 2001/02, [28 000 XV, nr. 3](#)). Op hoofdlijnen wordt de beleidsrichting ten aanzien van de belangrijkste onderwerpen van de Pensioenwet beschreven.

Het advies van de SER over de nieuwe Pensioenwet, zoals uitgebracht op [18 mei 2001 \(01/06\)](#) en het aanvullend advies van [15 februari 2002](#) is hierbij betrokken.

Document [kst-28294-2](#), BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal 's-Gravenhage, 21 november 2003

Aanleiding

Met uw brief van 26 september 2002 (40-02-SZW) verzocht u mij om een update van de notitie Hoofdlijnen voor de Pensioenwet. Deze notitie heeft mijn ambtsvoorganger op 27 maart 2002 u aangeboden (Kamerstukken II, 2001/02, [28 294, nr. 1](#)). Voorts verzocht u mij daarbij in te gaan op de relatie met de levensloopregeling.

In de eerdergenoemde Hoofdlijnennotitie zijn de uitgangspunten neergelegd voor de Pensioenwet. De Pensioenwet zal de huidige Pensioen- en spaarfondsenwet (PSW) vervangen. De uitgangspunten uit de Hoofdlijnennotitie zijn nog steeds actueel en behoeven geen update. Het wetsvoorstel voor de Pensioenwet wordt dan ook op basis van deze uitgangspunten vormgegeven. Wel zullen binnen de uitgangspunten van de Hoofdlijnennotitie nadere keuzen gemaakt worden, waarbij rekening gehouden wordt met actuele ontwikkelingen en discussies in het pensioenveld. De Hoofdlijnennotitie geeft bij drie onderwerpen expliciet aan dat nog keuzen gemaakt moeten worden. Dit betreft het Financieel Toetsingskader, de personele reikwijdte van de Pensioenwet ten aanzien van de positie van de directeur-groootaandeelhouder, en de bestrijding van de witte vlek. In deze brief ga ik specifiek in op de beide laatste punten en op de administratieve lasten op het terrein van de aanvullende pensioenen. Over het Financieel Toetsingskader geef ik u de stand van zaken, ik zal u daarover nog separaat informeren.

Document [kst-29481-3](#) BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal 's-Gravenhage, 9 februari 2004

Hierbij bied ik u, mede namens de minister van Financiën, mijn reactie aan op het rapport van de Commissie Staatsen over nevenactiviteiten en conglomeratvorming bij pensioenfondsen. Dit rapport («Het pensioenfonds als taakorganisatie: «Schoenmaker blijf bij je leest») heb ik u eerder bij brief van 5 november 2003 (SZW03-756) toegezonden.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, M. Rutte

Document [kst-28294-4](#) BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Den Haag, 6 februari 2004

Bijgaand bied ik u de nota aan over de hoofdpijnen voor de regeling van het financiële toezicht op pensioenfondsen in de Pensioenwet. Deze nota heeft de instemming van de Stichting van de Arbeid en van de Raad voor het Overheidspersoneelsbeleid. De reacties zijn als bijlage bij deze brief gevoegd. In uw brief van 28 november 2003, kenmerk 145-03-SZW, verzocht de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid bij de ontwikkeling van het financiële toetsingskader voor pensioenfondsen ook de generatierekeningbenadering te betrekken. Zij gaf daarbij aan dat deze generatierekeningbenadering is ontwikkeld door de professoren Lans Bovenberg, Coen Teulings en Casper de Vries en dat die nader is omschreven in het artikel «Pensioenrapport DNB, CPB, en PVK schaaft economie» in het Financiële Dagblad van 17 november 2003. In die brief verzocht zij ook bij de ontwikkeling van het financiële toetsingskader aan het aspect «gender» specifiek aandacht te geven.

Document [kst-28294-5](#) VERSLAG VAN EEN ALGEMEEN OVERLEG

Vastgesteld 26 maart 2004

De vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid¹ heeft op 11 maart 2004 overleg gevoerd met staatssecretaris Rutte van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, over:

- de update van hoofdpijnen voor de Pensioenwet ([28 294, nr. 2](#));
- de uitvoering van artikel 2b PSW beschikbare premiereregelingen (SOZA-03-898); **Geen document beschikbaar**
(Aangezien het genoemde document niet beschikbaar is het eindrapport [Evaluatie artikel 2b Pensioen- en spaarfondsenwet](#))
- de hoofdpijnen van de regeling financieel toezicht pensioenfondsen in de [PSW \(SZW0400124\)](#). **Geen document beschikbaar**

Van dit overleg brengt de commissie bijgaand beknopt verslag uit.

Document [kst-28294-6](#) BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Den Haag, 27 april 2004

In het algemeen overleg van de vaste commissie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid op 11 maart 2004 ([28 294, nr. 5](#)) zegde ik u een brief toe over de stand van zaken met de regelgeving voor pensioenfondsen, gelet op de bezorgdheid die was uitgesproken over de gevolgen van de internationale accountantsregels (en met name IAS-19) voor de defined-benefit systemen in het Nederlandse pensioenstelsel. Hierbij ga ik op dat verzoek in. In datzelfde overleg zegde ik u toe aan te geven hoe de medezeggenschap van de deelnemers bij verzekerde regelingen is geregeld. Daarover zal ik u separaat berichten.

Document [kst-28294-7](#) BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Den Haag, 16 juni 2004

Bij deze doe ik mijn toezegging gestand u een brief te zullen doen toekomen over medezeggenschap van deelnemers bij rechtstreeks verzekerde regelingen, gedaan tijdens het algemeen overleg van de vaste commissie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid op 11 maart 2004 (Kamerstukken II 2003/04, [28 294, nr. 5](#)).

Document [kst-28294-8](#) BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Den Haag, 8 september 2004

Bij brief van 9 februari 2004 (Kamerstukken II 2003/04, [28 294, nr. 3](#)) heeft de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid u, mede namens de minister van Financiën, zijn reactie doen toekomen op het rapport van de Commissie Staatsen («[Het pensioenfonds als taakorganisatie: schoenmaker blijf bij je leest](#)»), waarin de commissie is ingegaan op de problematiek van nevenactiviteiten en conglomeraatvorming bij pensioenfonds. In de voornoemde brief is op een aantal punten nog geen definitief standpunt ingenomen.

Document [kst-28294-9](#) BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Den Haag, 21 september 2004

Zoals toegezegd tijdens het Algemeen Overleg op 15 september jl. over het rapport van de Commissie Staatsen stuur ik u hierbij het rapport «Pension Fund Governance»¹ en de vervolgotitie over het financieel toetsingskader. Zowel het rapport als de notitie heb ik deze week aan de Stichting van de Arbeid aangeboden. Tijdens het overleg heb ik aangegeven dat het kabinet zelfregulering door de pensioenfonds als uitgangspunt hanteert als het gaat om invulling van de kerntaken. Dit betekent dat de fondsen in de uitwerking duidelijk zullen moeten maken op grond van welke criteria zij gaan aantonen dat ze zich tot hun kerntaken beperken. In aanbiedingsbrief aan de Stichting bij het rapport «Pension Fund Governance» kunt u lezen dat de Stichting is gevraagd om binnen twee maanden te laten weten welke aanpak zij voor ogen heeft, en ook op welke termijn deze plannen gerealiseerd kunnen worden. Verder heeft de Stichting van de Arbeid de vervolgotitie over het financieel toetsingskader, over de uitgangspunten financiële opzet en positie van pensioenfonds, aangeboden gekregen voor overleg. De uitkomsten van dit overleg, evenals de juridische uitwerking van deze notitie zullen in de Pensioenwet en de daarbij behorende regelgeving terug zijn te vinden. De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, A. J. de Geus

Document [kst-28294-9-b1](#) PENSIOEN FUND GOVERNANCE

Dit rapport is op basis van een startnotitie (zie bijlage I) opgesteld in opdracht van de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) door Allen & Overy en Boer & Croon (zie bijlage II). Daartoe is door het Ministerie van SZW een begeleidingswerkgroep in het leven geroepen (zie bijlage III). Het rapport is tot stand gekomen na uitvoerig onderzoek (zie bijlage IV), diverse interviews, uitvoerig overleg en een studiedag op 30 juni 2004 (zie bijlage V)

Document [kst-28294-10](#) VERSLAG VAN EEN ALGEMEEN OVERLEG

Vastgesteld 19 oktober 2004

De vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid¹ heeft op 15 september 2004 overleg gevoerd met minister De Geus van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over **de kabinetsreactie op het rapport van de commissie-Staatsen ([28 294, nr. 3](#))**. Van dit overleg brengt de commissie bijgaand beknopt verslag uit.

Document [kst-28294-11](#) BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Den Haag, 29 oktober 2004

Bij mijn brief van 21 september 2004 (Kamerstukken II 2004/05, [28 294, nr. 9](#)) heb ik u ter informatie toegezonden de vervolgotitie over het financieel toetsingskader voor pensioenfonds, zoals deze voor overleg aan de sociale partners was aangeboden. Bijgaand treft u aan de definitieve versie van de Uitwerkingsnota (bijgaand) en de aanbiedingsbrief aan de Sociale partners. Deze nota betreft de nadere invulling van een aantal zaken uit de FTK-Hoofdpijnennota (Kamerstukken II 2003/04, [28 294, nr. 4](#)). De FTK-hoofdpijnennota en de Uitwerkingsnota zullen beiden in de Pensioenwet en de daarbij behorende regelgeving worden verwerkt. De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, A. J. de Geus

Document [kst-28294-12](#) BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Den Haag, 19 januari 2005. Bij brief van 21 september jl. heb ik Stichting van de Arbeid gevraagd om het vraagstuk betreffende pension fund governance ter hand te nemen. Ik heb de Stichting verzocht binnen twee maanden te laten weten welke aanpak zij voor ogen heeft, alsmede op welke termijn deze plannen gerealiseerd kunnen worden. Inmiddels heb ik het plan van aanpak van de Stichting mogen ontvangen. Bijgevoegd treft u aan het plan van aanpak met daarbij mijn schriftelijke reactie aan de Stichting¹. Ik heb er alle vertrouwen in dat zij deze opdracht tot een goed einde zal brengen.
De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, A. J. de Geus

Document [kst-28294-12-b1](#) MINISTERIE VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Stichting van de Arbeid Den Haag, 19 januari 2005. Bij brief van 2 december jl. heeft u mij het plan van aanpak pension fund governance doen toekomen. Het doet mij genoeg dat u mijn verzoek heeft aanvaard om u, samen met de pensioenuitvoerders en de vertegenwoordiging van de gepensioneerden, in te zetten voor een werkbaar plan van aanpak om zo vorm te geven aan een goed en transparant bestuur van de pensioenfondsen. Het plan dat voorligt, ziet er gedegen uit.

Document [kst-28294-13](#) BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Den Haag, 7 februari 2005. Bij brief van 26 januari jl. heeft u mij verzocht aan te geven waarom het verzoek van Stichting van de Arbeid om verlenging van de adviestermijn over het alternatief uitvoeringsmodel pensioenregelingen niet is ingewilligd (Kamerstuk [28 294, nr. 12](#)).

Document [kst-28294-14-b1](#) Rapportage De Nederlandse Bank

Aan Zijne Excellentie de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid De heer mr. A.J. de Geus Den Haag 28-01-2005. Onderwerp: Dekkingsgraad.

Extra aandacht voor deze brief. Er wordt een vergelijk gemaakt met de vaste dekkingsgraad van 4% en het nieuwe FTK. Uit deze brief blijkt dat in 2005 al bekend was dat de resultaten van het nieuwe FTK lager uitkomen dan bij de vaste rekenrente van 4%.

Document [kst-28294-14](#) BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Den Haag, 15 februari 2005. In aansluiting op de toezegging in het algemeen overleg op 3 februari jl., zend ik u hierbij¹ de rapportage van De Nederlandsche Bank over de financiële positie van de pensioenfondsen over het boekjaar 2003. In deze rapportage is aangegeven dat De Nederlandsche Bank mij uiterlijk in april a.s. zal informeren over de stand van zaken ultimo 2004. Zoals in het genoemde algemeen overleg is afgesproken, zal ik u die rapportage ook toezenden.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, A. J. de Geus

Document [kst-28294-15](#) VERSLAG VAN EEN ALGEMEEN OVERLEG

Vastgesteld 9 maart 2005 De vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid¹ heeft op 3 februari 2005 overleg gevoerd met minister De Geus van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over: – de uitwerkingsnota hoofdlijnen financiële opzet en positie van pensioenfondsen ([28 294, nr. 11](#)).

Van dit overleg brengt de commissie bijgaand beknopt verslag uit. **Interessant verslag over de tot standkoming van het nieuwe FTK en het toezicht van DNB.**

Document [kst-28294-16-b1](#) Gezamenlijk vastgestelde uitkomsten van het overleg op 12 april 2005 tussen het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, De Nederlandsche Bank en de werkgroep Pensioenen van de Stichting van de Arbeid.

Op 12 april jl. vond overleg plaats tussen het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, De Nederlandsche Bank en de werkgroep Pensioenen van de Stichting van de Arbeid over de praktische toepassing van de uitgangspunten voor de financiële opzet en de positie van de pensioenfondsen.

Document [kst-28294-16](#) BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Den Haag, 13 april 2005. Tijdens het algemeen overleg op 3 februari jl. ([28 294, nr. 15](#)) over de financiële positie van de pensioenfondsen, gaf ik aan dat tussen het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, De Nederlandsche Bank en de Stichting van de Arbeid nog overleg plaatsvond over resterende onduidelijkheden over de nota van 29 oktober 2004 met een nadere invulling van enkele zaken uit de FTK-Hoofdlijnennota (hierna: Uitwerkingsnota) aan de Stichting van de Arbeid die ook ter kennisneming aan u is gezonden (Kamerstukken II, 2004/05, [28 294, nr. 11](#)). Het gaat daarbij met name om het onderdeel van het indexatiebeleid in relatie tot de reserveringsvereisten en de kostendekkende premie. In dat algemeen overleg zegde ik u toe dat de Tweede Kamer van de uitkomst daarvan op de hoogte zou worden gesteld en hoe met het zogenaamde «premie stapelen» wordt omgegaan. Bijgaand treft u die uitkomst en de daarbij behorende stukken aan. De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, A. J. de Geus.

Document [kst-28294-17](#) Wijziging van enkele belastingwetten c.a. (Belastingplan 2004) BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Den Haag, 27 april 2005. Mede namens de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid informeer ik u hierbij over fiscale aspecten die verband houden met de discussie rond de activiteiten van pensioenfondsen. In het Belastingplan 2004 was een bepaling opgenomen die ten doel had om pensioenfondsen in de heffing van vennootschapsbelasting te betrekken voor hun zogenoemde commerciële activiteiten. De reden hiervoor was dat er geen goede reden bestaat om pensioenfondsen van belastingheffing vrij te stellen voor activiteiten waarmee in concurrentie wordt getreden met marktpartijen die wel belastingplichtig zijn. Dit uitgangspunt werd tijdens de parlementaire behandeling van het Belastingplan breed gedragen.

Document [kst-28294-18](#) BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Den Haag, 17 mei 2005. De griffier van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid verzocht mij namens de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid met zijn brief van 28 april jl. om het wetsvoorstel voor de Pensioenwet uiterlijk medio juni 2005 bij uw Kamer in te dienen opdat nog voor het zomerreces de behandeling daarvan in gang gezet kan worden.

Document [kst-28294-19](#) BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Den Haag, 17 mei 2005. Op 15 september 2004 heeft een algemeen overleg plaatsgevonden naar aanleiding van het rapport van de Commissie Staatsen over de toegestane activiteiten van pensioenfondsen (Kamerstukken II, 2004/05, [28 294, nr. 10](#)). Hierbij heb ik informatie toegezegd over de uitvoering van de bestuurderstoets voor pensioenfondsbestuurders door De Nederlandsche Bank (DNB). Ik zend u hierbij de toelichting van de DNB daarin staat aangegeven hoe deze toets in de praktijk wordt uitgevoerd en of dit effectief is dan wel voor verbetering vatbaar. Ten aanzien van deze laatste vraag is de DNB thans aan het inventariseren of deze toets gezien de ontwikkelingen in de toekomst nog adequaat is. Zodra hier meer bekend over is, zal ik u informeren.

Document [kst-28294-20](#) BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Den Haag, 21 juni 2005. Hierbij bied ik u aan het rapport van de Inspectie Werken Inkomen met als titel: «Pensioen Bewaakt». Een onderzoek naar het risicogericht toezicht van De Nederlandsche Bank op pensioenfondsen». In dit rapport heeft de inspectie onderzocht of De Nederlandsche Bank (DNB) in staat is om op basis van haar toezicht te beoordelen of pensioenfondsen aan hun uitbetalingsverplichtingen kunnen voldoen.

Document [kst-28294-21](#) BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Den Haag, 22 juni 2005. Op 3 februari 2005 ([28 294, nr. 15](#)) heb ik met Uw Kamer overleg gevoerd over de nota van 29 oktober 2004: «Nadere uitwerking van de nota met de hoofdlijnen voor de regeling van het financiële toezicht op pensioenfondsen in de Pensioenwet» Kamerstukken II 2003/04, [28 294, nr. 11](#)). Naar aanleiding van de discussie heb ik u toegezegd bij brief nader in te zullen gaan op het CPB-rapport «Naar een schokbestendig

pensioenstelsel » (CPB Document No 67). Dat doe ik in de bijgevoegde notitie en dan met name in het licht van vragen uit uw Kamer over het al dan niet procyclische karakter van het financiële toezichtskader (FTK). In de notitie besteed ik achtereenvolgens aandacht aan de belangrijkste kenmerken van het FTK, aan de mogelijke procyclische effecten ervan en tot slot aan enkele onderdelen van de CPB-studie. Hier beperk ik mij tot de belangrijkste conclusies.

Document [kst-28294-22](#) BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Den Haag, 8 juli 2005. Met betrekking tot de aanbevelingen van de Commissie Conglomeraatvorming Pensioenfondsen heb ik in een eerder stadium aangegeven dat zelfregulering en eigen verantwoordelijkheid centraal staan bij de oplossingsrichting die het kabinet voor ogen staat. Zie hiervoor mijn brief van 8 september 2004 (Kamerstukken II 2003/04, [28 294, nr. 8](#)). De discussie over pension fund governance (Kamerstukken II 2003/04, [28 294-9-b1](#)) biedt ook een goed aanknopingspunt voor deze aanpak.

Document [kst-28294-23](#) BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Den Haag, 24 januari 2006. In september 2004 heb ik de Stichting van de Arbeid verzocht het vraagstuk rondom pension fund governance (PFG) ter hand te nemen. Ik heb hierbij expliciet aandacht gevraagd voor de betrokkenheid van gepensioneerden en de mate waarin governance-aspecten zijn te onderscheiden aan rechtstreeks verzekerde regelingen. Ik heb vervolgens een plan van aanpak ontvangen, dat ik u bij brief van 19 januari 2005 heb doen toekomen (Kamerstukken II, 2004/05, [28 294, nr. 12](#)).

Document [kst-28294-24](#) BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Den Haag, 4 juli 2006. De Vaste Commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft mij bij brief d.d. 7 juni jl. (06-SZW-B-083) gevraagd de Tweede Kamer een stand van zaken te geven met betrekking tot het bestuursmodel voor pensioenfondsen. Met deze brief voldoe ik aan dat verzoek.

Document [kst-28294-25](#) BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Den Haag, 20 februari 2007. Op 28 maart 2006 heb ik, mede namens de Ministers van Justitie en van Financiën, u de antwoorden toegezonden op de vragen van de leden Omtzigt en Mosterd (Aanhangsel der Handelingen II, vergaderjaar 2005–2006, nr. 1147) over de uitvoering van Richtlijn 271 (RJ 271) van de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ).

Document [kst-28294-26](#) BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Den Haag, 28 maart 2007. Op dinsdag 27 maart zijn door het Tweede Kamerlid de heer Omtzigt (CDA) vragen gesteld naar aanleiding van het bericht «Belgen azen op pensioengeld van Nederland» in het Financiële Dagblad (d.d. 26 maart jl.). Dit bericht is gebaseerd op het artikel «Verschillen in pensioentoezicht tussen landen vragen om een integrale vergelijking» uit het Kwartaalbericht maart 2007 van De Nederlandsche Bank. De heer Omtzigt vraagt mij en de minister van Financiën een reactie te geven op dit artikel uit het Kwartaalbericht en aan te geven hoe de regering garandeert dat er een adequate dekking is van Nederlandse pensioenvermogens. Hierbij bericht ik u mede namens de minister van Financiën.

Document [kst-28294-27](#) BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Den Haag, 4 april 2007. Hierbij zend ik u mede namens de minister van Financiën de antwoorden op de Kamervragen van de leden Omtzigt (CDA), Hamer (PvdA) en Blok (VVD) over verplaatsing van pensioenfondsen naar België (Aanhangsel der Handelingen, nr. 1182, vergaderjaar 2006–2007).

Document [kst-28294-28](#) MOTIE VAN DE LEDEN OMTZIGT EN HAMER

Voorgesteld 11 april 2007. Gehoord de beraadslaging, constaterende, dat de pensioenbesparingen van 700 mld. een essentiële bijdrage leveren aan een goede oude dag, voor werkgelegenheid zorgen en voor unieke expertise in ons land; overwegende, dat andere landen in de Europese Unie en de Europese Economische Ruimte een veel minder strikt toezichtkader hebben dan Nederland en tegelijkertijd nooit zelf pensioenfondsen hebben opgebouwd; overwegende, dat Nederland via bepalingen in het nationale arbeidsrecht eisen kan stellen aan pensioentoezeggingen in Nederland die elders worden ondergebracht; verzoekt de regering vóór 15 augustus 2007 aan de Kamer een gedegen vergelijking te sturen van de toezichtregimes op pensioenfondsen in de Europese Economische Ruimte; verzoekt de regering indien de verschillen tussen landen groot zijn, in augustus 2007 voorstellen te doen die pensioentoezeggingen in Nederland beschermen en aan Nederlandse toezichteisen onderwerpen; verzoekt de regering ten slotte ervoor te zorgen dat Nederland een aantrekkelijk vestigingsklimaat heeft voor pensioenfondsen uit heel Europa, en gaat over tot de orde van de dag.

Document [kst-28294-29](#) VERSLAG VAN EEN ALGEMEEN OVERLEG

Vastgesteld 14 mei 2007 De vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid¹ en de vaste commissie voor Financiën² hebben op 4 april 2007 overleg gevoerd met minister Donner van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en viceministerpresident, minister Bos van Financiën over: – **de verschillen in pensioentoezicht tussen landen** ([28 294, nr. 26](#)). Van dit overleg brengen de commissies bijgaand samenvattend verslag uit.

Document [kst-28294-30](#) BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Den Haag, 15 augustus 2007. Met de motie van de leden Omtzigt en Hamer (Kamerstukken II 2006/07, [28 294, nr. 28](#)) heeft u gevraagd een vergelijking te maken van de toezichtregimes op pensioenfondsen in de Europese Unie. Naar aanleiding van deze motie heb ik u toegezegd dat de Kamer per 15 augustus 2007, voor zover mogelijk, een overzicht krijgt van de verschillen met de Belgische wetgeving en een overzicht van de positie van Nederland als vestigingsland voor pensioeninstellingen. Om aan deze toezegging te voldoen is door De Nederlandsche Bank (DNB) de benodigde informatie aangeleverd over de situatie in België.

Document [kst-28294-31](#) BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Den Haag, 19 oktober 2007. Tijdens het algemeen overleg van 27 september jl. heb ik u toegezegd dat ik de Kamer binnen drie weken zou berichten of ik meer inzicht kan geven over de gang van zaken bij de verkoop van Optas NV aan Aegon.

Document [kst-28294-32](#) BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Den Haag, 10 december 2007. Met mijn brief van 19 oktober jl. (Kamerstukken II 2007/08, [28 294, nr. 31](#)) heb ik u toegezegd meer inzicht te geven over de gang van zaken bij de verkoop van Optas NV aan AEGON Nederland NV. Uw Kamer heeft verzocht om voor 15 december a.s. met een brief te komen. Met deze brief voldoe ik aan de toezegging.

Document [kst-28294-33](#) VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 10 maart 2008. De vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft over de brief d.d. 10 december 2007 van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over de gang van zaken bij de verkoop van optas NV aan AEGON Nederland ([28 294-32](#)) de navolgende vragen ter beantwoording aan de regering voorgelegd. Deze vragen, alsmede de daarop op 10 maart 2008 gegeven antwoorden, zijn hieronder afgedrukt. De voorzitter van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid, De Wit

Document [kst-28294-34](#) BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Den Haag, 2 december 2008. Hierbij zend ik u, mede namens de minister van Financiën, de reactie op de enkele vragen die u per brief van 11 november jl. heeft doorgeleid van het CDA-fractielid de heer Omtzigt. Naar aanleiding van berichtgeving in het Financieel Dagblad van 11 november jl. over de Optas-zaak, wil de heer Omtzigt, mede namens de heer Tichelaar van de PvdA-fractie, de mening van de regering hebben over de gang van zaken. Voorts vraagt de heer Omtzigt of Aegon de beleggers niet met een persbericht geïnformeerd heeft over de jaarrekeningprocedure en of dat ook geldt voor de overheid als belegger.

Document [kst-28294-35](#) BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Den Haag, 14 januari 2009. Tijdens het debat over de najaarsnota 2008 op 17 december jongstleden (Handelingen der Kamer II, vergaderjaar 2008–2009, nr. 38) heeft de minister van Financiën toegezegd de opmerkingen die over pensioenfondsen zijn gemaakt door te zullen spelen naar mij als eerstverantwoordelijk bewindspersoon voor dit beleidsterrein. Mijn reactie treft u hieronder aan.

Document [kst-28294-35-b1](#) CEIOPS-OPSSC-01/08 Final 31 March 2008. Survey on fully funded, technical provisions and security mechanisms in the European occupational pension sector.

Extra aandacht voor dit document. Het is een onderzoek naar de verschillende pensioensystemen in de lidstaten van de EU.

Document [kst-28294-36](#) BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Den Haag, 5 februari 2009. De vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft mij verzocht (2009Z00952/2009D02273) een reactie te geven op het artikel uit het Parool van 20 januari 2009, waarin wordt gesteld dat ik de door de kredietcrisis geteisterde pensioenfondsen wil helpen, in ruil voor een verhoging van de pensioenleeftijd. Tevens ga ik, voorzover op dit moment mogelijk, in op uw aanvullende verzoek om de vaste commissie te informeren over berichten omtrent de problemen bij pensioenfondsen, de noodzaak voor verlenging van de termijnen voor herstel van de buffers en het toezicht van DNB. Zoals eerder aangegeven in mijn brief van 14 januari jongstleden aan uw Kamer (Kamerstukken II 2008/09, 28 294, nr. 35) zal pas medio februari 2009 een duidelijk beeld ten aanzien van deze onderwerpen gevormd kunnen worden. Ik zal uw Kamer dan nader informeren.

Document [kst-28294-37](#) BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Den Haag, 4 december 2009. Bij de plenaire behandeling van het wetsvoorstel Pensioenwet in 2006 (Kamerstukken II 2005/06, 30 413) heb ik uw Kamer toegezegd dat zowel het medezeggenschapsconvenant als de principes voor goed pensioenfondsbestuur in 2008 geëvalueerd worden. Daarnaast heb ik een aantal toezeggingen gedaan op het terrein van medezeggenschap en goed pensioenfondsbestuur. Bij dit document behoren de volgende bijlagen: [blg-44125](#), bestaande **UITKOMSTEN BREED OVERLEG MEDEZEGGENSCHAP EN DIVERSITEIT BIJ PENSIOENFONDSEN** d.d. 29-11-2009, Verslag bijeenkomst d.d. 27-10-2009, Verslag bijeenkomst d.d. 10-11-2009 en motie Omtzigt c.s. d.d. 09-09-2009, [blg-44126](#) Oproep van de Stichting van de Arbeid d.d. 27-11-2009, Concept voorstel d.d. 03-11-2009 en Hoofdstuk 8 uit het SER-rapport Inventarisatie van Principes voor goed pensioenfondsbestuur d.d. 19-03-2009, [blg-44127](#) Bijlage 1: Nadere toelichting behorende bij paragraaf 3 over de toezeggingen en [blg-44128](#) *Bijlage 2: Achtergrond medezeggenschap en Principes voor goed pensioenfondsbestuur bij pensioenfondsen.*

Document [kst-28294-38](#) BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Den Haag, 5 maart 2010 Hierbij informeer ik u over de voorgenomen aanpak met betrekking tot herverzekerde pensioenfondsen. Een groot aantal pensioenfondsen heeft zijn risico's gedeeltelijk of geheel herverzekerd bij een verzekeraar. Het belangrijkste risico dat deze fondsen – voor zover herverzekerd – nog zelf dragen is het kredietrisico in het geval van deconfiture van een verzekeraar. In de meeste gevallen draagt het pensioenfonds bij herverzekering het juridisch eigendom van zijn activa over aan de verzekeraar. In plaats daarvan krijgt het pensioenfonds een vordering op de verzekeraar.

Document [kst-28294-39](#) BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Den Haag, 21 april 2010 Op 5 maart jl. heb ik u een brief gestuurd over de voorgenomen aanpak met betrekking tot herverzekerde pensioenfondsen (kamerstukken II 2009/10, [28 294, nr. 38](#)). In het verlengde van de in de betreffende brief beschreven aanpak, kan ik aanvaarden dat herverzekerde fondsen gedurende de looptijd van de aangekondigde algemene maatregel van bestuur geen toeslagenlabel verstrekken. Ter informatie stuur ik u een afschrift van mijn brief hierover aan de Autoriteit Financiële Markten (AFM)¹.

De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, J. P. H. Donner. Bij dit document hoort de volgende bijlage: [blg-63194](#) Autoriteit Financiële Markten T.a.v. de heer drs. J.F. Hoogvorst, Postbus 11723, 1001 GS AMSTERDAM, 1001, Datum 21 april 2010. Betreft Herverzekerde pensioenfondsen en het toeslagenlabel

Document [kst-28294-40](#) VERSLAG VAN EEN ALGEMEEN OVERLEG

Vastgesteld 10 mei 2010 De vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid¹ heeft op 7 april 2010 overleg gevoerd met minister Donner van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over: –de brief van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid d.d. 4 december 2009 over governance en medezeggenschap bij pensioenfondsen ([28 294, nr. 37](#)); –de brief van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid d.d. 5 maart 2010 over herverzekerde pensioenfondsen ([28 294, nr. 38](#)); –de brief van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid d.d. 21 december 2009 over het rapport AFM Kosten-transparantie bij premieovereenkomsten en de motie-Omtzigt c.s. ([32 123-XV, nr. 22](#)) ([32 123-XV, nr. 50](#)); –de brief van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid d.d. 16 maart 2010 over de Wet medische keuringen ([28 172, nr. 8](#)); –de brief van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid d.d. 23 maart 2010 over informatie betreffende initiatiefwetsvoorstel van de leden Koser Kaya en Blok over de positie van pensioengerechtigden in pensioenfondsbesturen ([31 537, nr. 17](#)); –de brief van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid d.d. 2 april 2010 naar aanleiding van de motie van het lid Omtzigt om alle Europese en internationale bedreigingen in kaart te brengen en aan te geven hoe het Nederlandse pensioenstelsel hiertegen kan worden beschermd ([31 990, nr. 11](#)) ([31 990, nr. 14](#)).

Document [kst-28294-41](#) BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Den Haag, 19 augustus 2010 In mijn brief van 4 december 2009 (Kamerstukken II 2009/10, [28 294, nr. 37](#)) over de governance bij pensioenuitvoerders heb ik u laten weten dat het kabinet onderzoek liet uitvoeren naar de werking van de medezeggenschap bij rechtstreeks verzekerde regelingen (het zogenoemde hoorrecht). Het onderzoek is inmiddels afgerond. Bijgevoegd treft u het rapport aan. Voordat ik een overzicht geef van de onderzoeksresultaten en de mogelijke vervolgstappen die uit het onderzoek voortvloeien, ga ik eerst in op de keuze voor de huidige vormgeving van de medezeggenschap bij rechtstreeks verzekerde regelingen.

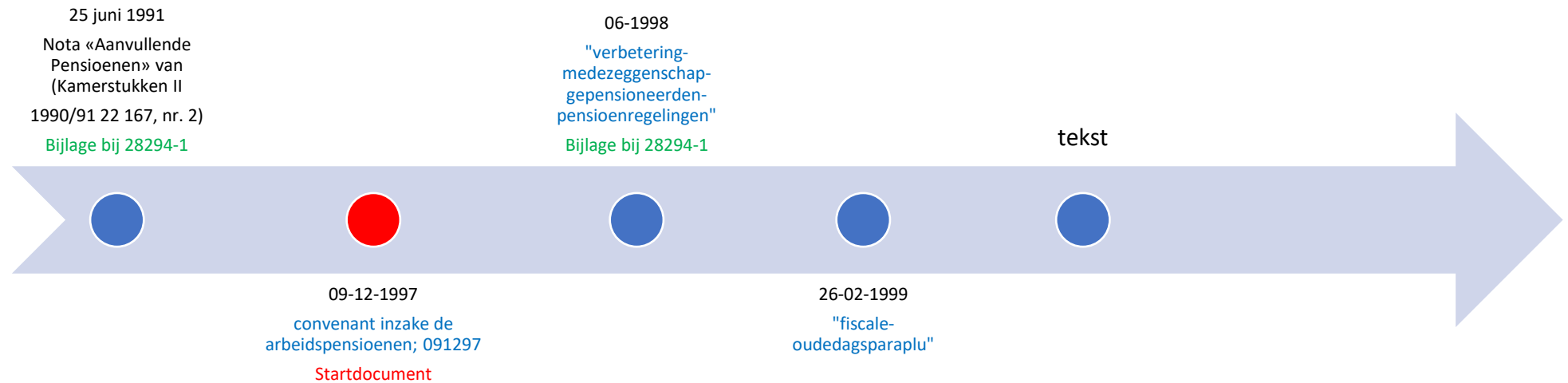
Document [kst-28294-42](#) BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Den Haag, 17 september 2010. Bij brief van 5 maart 2010 (Kamerstukken II 2009/10, [28 294, nr. 38](#)) heb ik een onderzoek naar de meerwaarde van herverzekerde pensioenfondsen aangekondigd. Dit onderzoek bied ik u hierbij aan. In het nu volgende wordt eerst ingegaan op de aanleiding en aanpak van het onderzoek en de belangrijkste resultaten. Daarna komen de beleidsconclusies aan bod.

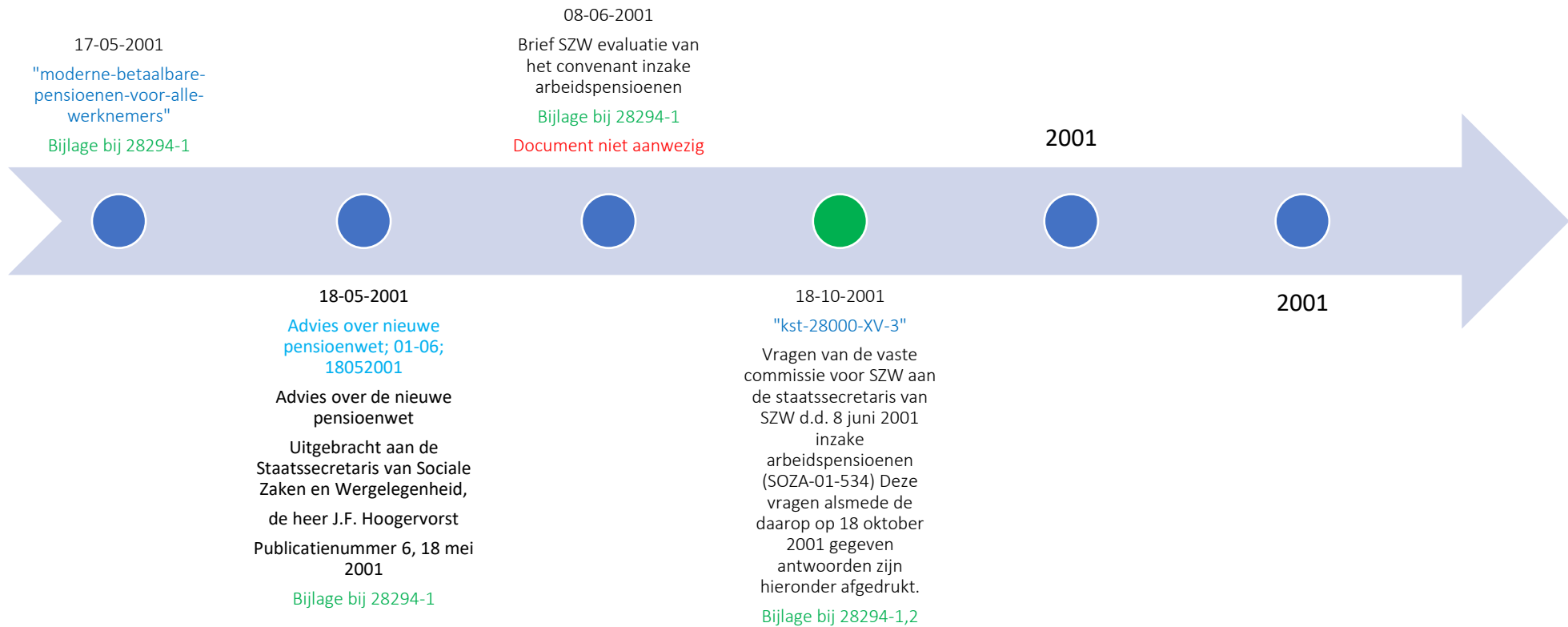
4 Tijdlijn

In dit hoofdstuk staan alle documenten op datum. Door de blauwe tekst te selecteren en op de rechtermuisknop te drukken kan het document geopend worden door in het menu "koppeling openen" aan te klikken.

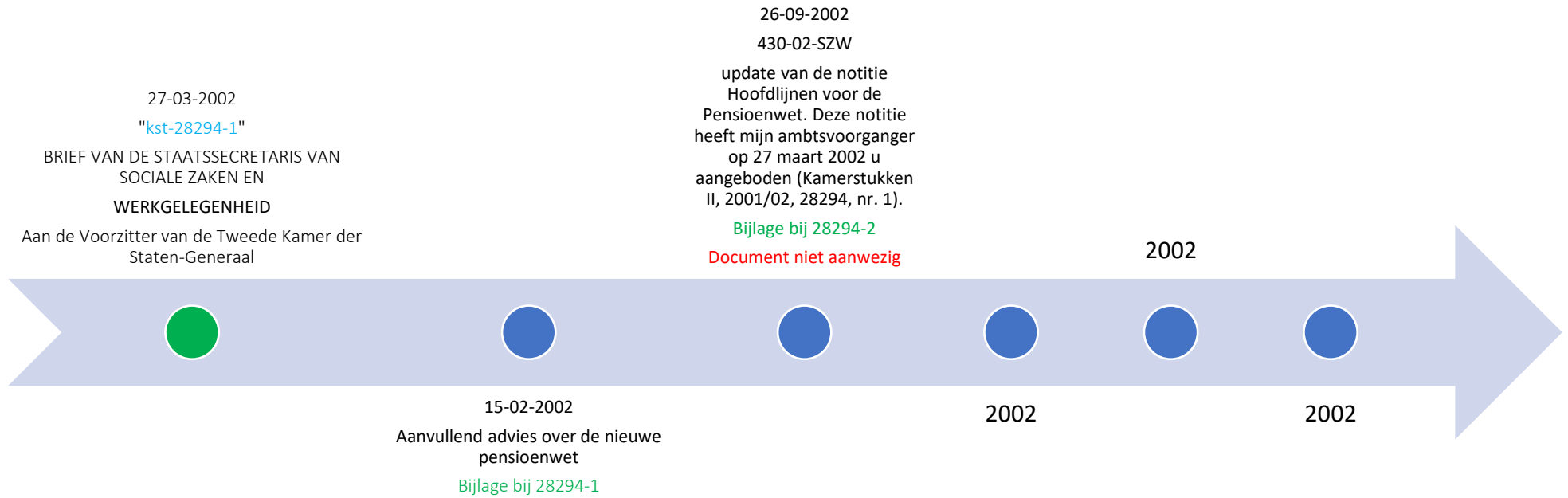
Documenten tot en met 2000

Documenten 2001

Documenten 2002

Documenten 2003

21-11-2003

[kst-28294-2](#)

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Met uw brief van 26 september 2002 (40-02-SZW) verzocht u mij om een update van de notitie Hoofdpijnen voor de Pensioenwet. Deze notitie heeft mijn ambtsvoorganger op 27 maart 2002 u aangeboden (Kamerstukken II, 2001/02, 28 294, nr. 1). Voorts verzocht u mij daarbij in te gaan op de relatie met de levensloopregeling.

[Bijlage bij 28294-5](#)

28-11-2003

145-03-SZW

In uw brief van 28 november 2003, kenmerk 145-03-SZW, verzocht de

vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid bij de ontwikkeling

van het financiële toetsingskader voor pensioenfondsen ook de generatierekeningbenadering te betrekken.

[Bijlage bij 28294-4](#)

Document niet aanwezig

27-11-2003

[Het pensioenfonds als taakorganisatie](#)

Rapport van de

Commissie conglomeraatvorming pensioenfondsen

[Bijlage bij 28294-3,8,22-b1](#)

05-11-2003

SZW03-756

brief van 5 november 2003 (SZW03-756) toegezonden.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,

M. Rutte

[Bijlage bij 28294-3](#)

Document niet aanwezig

17-11-2003

artikel «Pensioenrapport DNB, CPB,

en PVK schaadt economie» in het Financieele Dagblad van 17 november

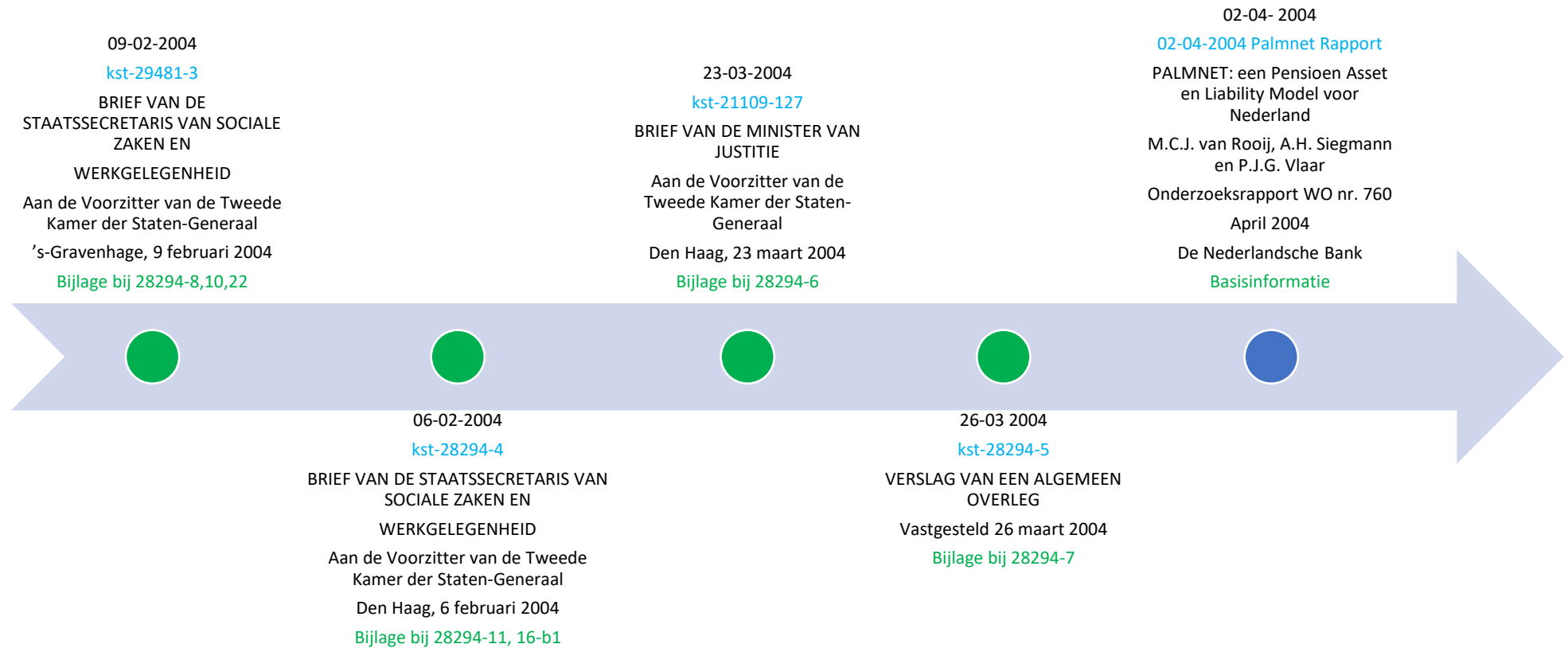
2003. In die brief verzocht zij tevens bij de ontwikkeling van het financiële

toetsingskader aan het aspect «gender» specifiek aandacht te geven.

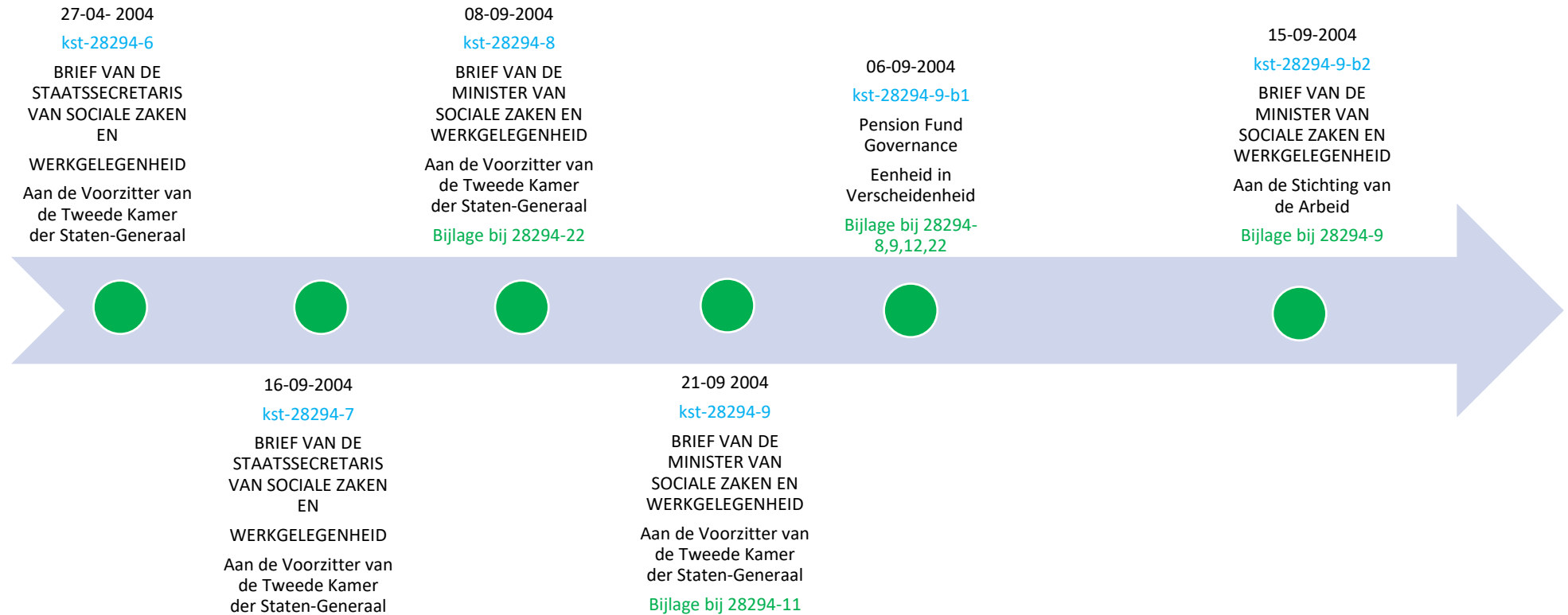
[Bijlage bij 28294-4](#)

Document niet aanwezig

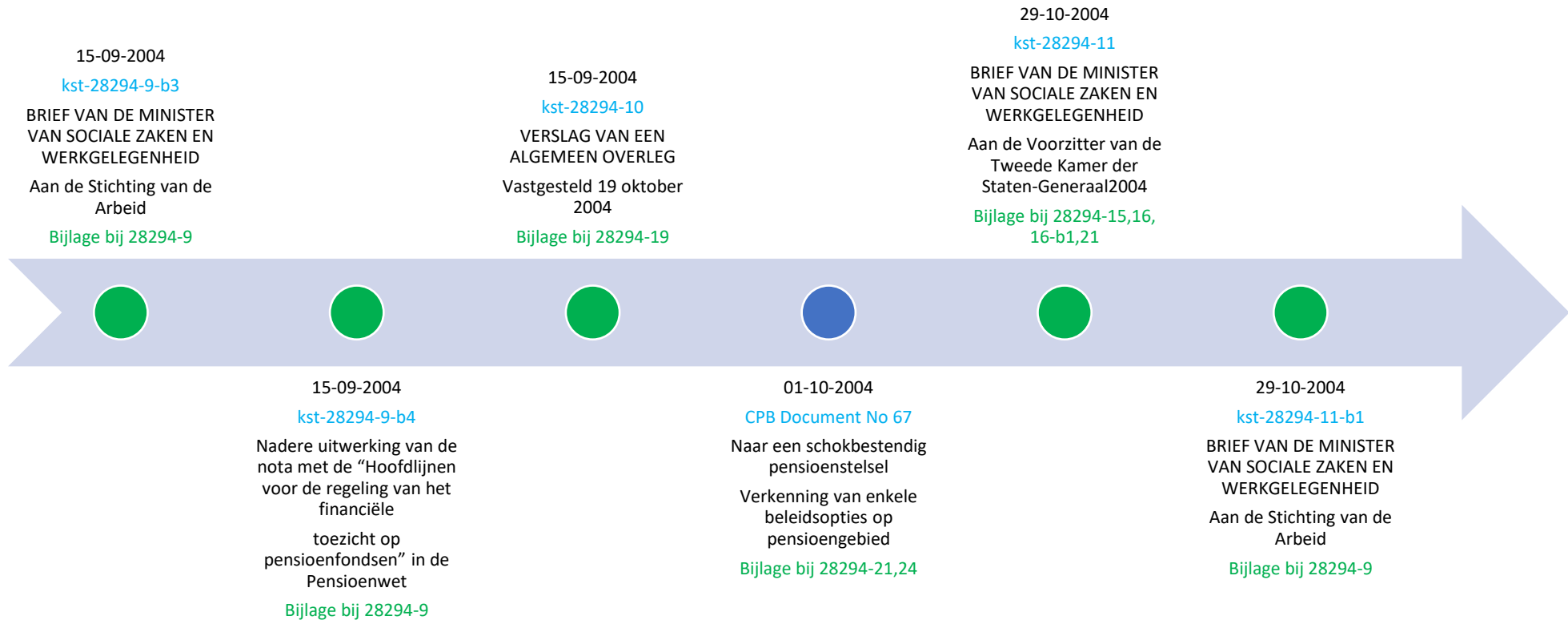
Documenten 2004-1

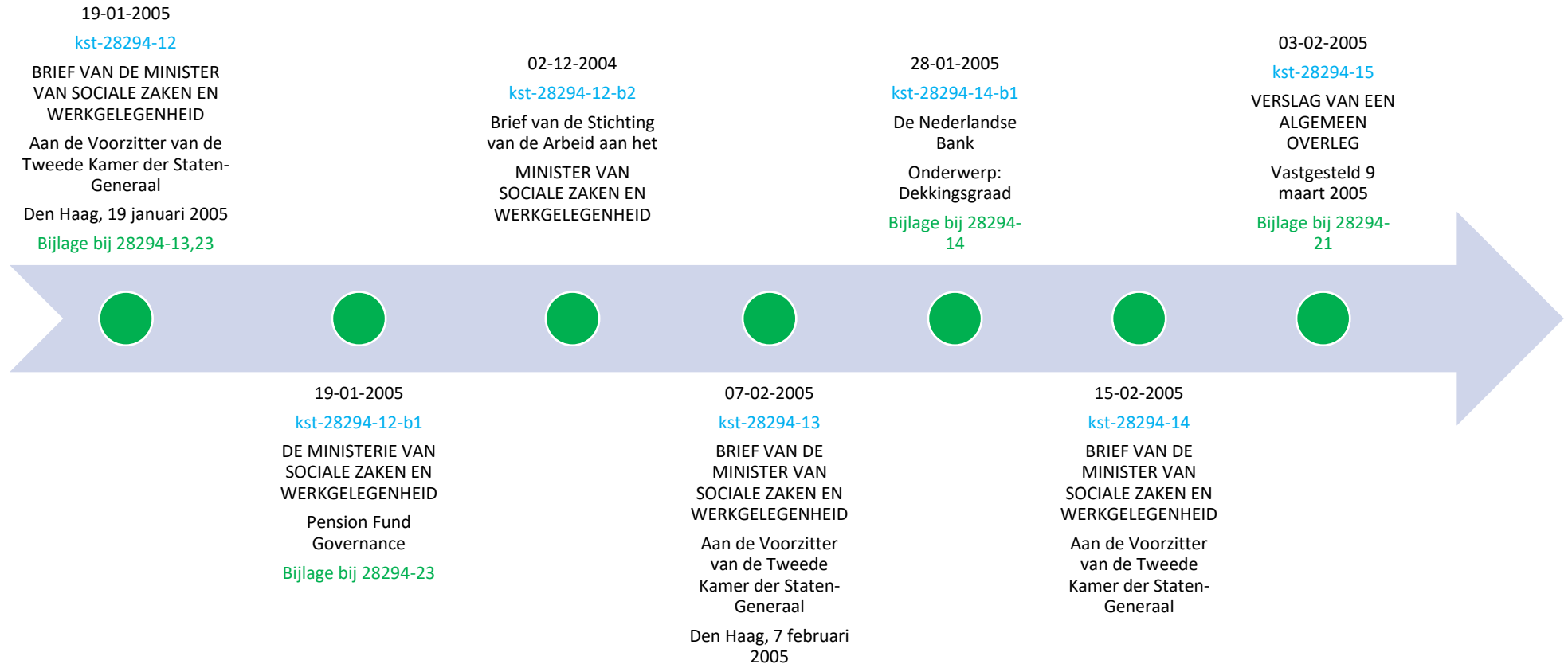
Documenten 2004-2

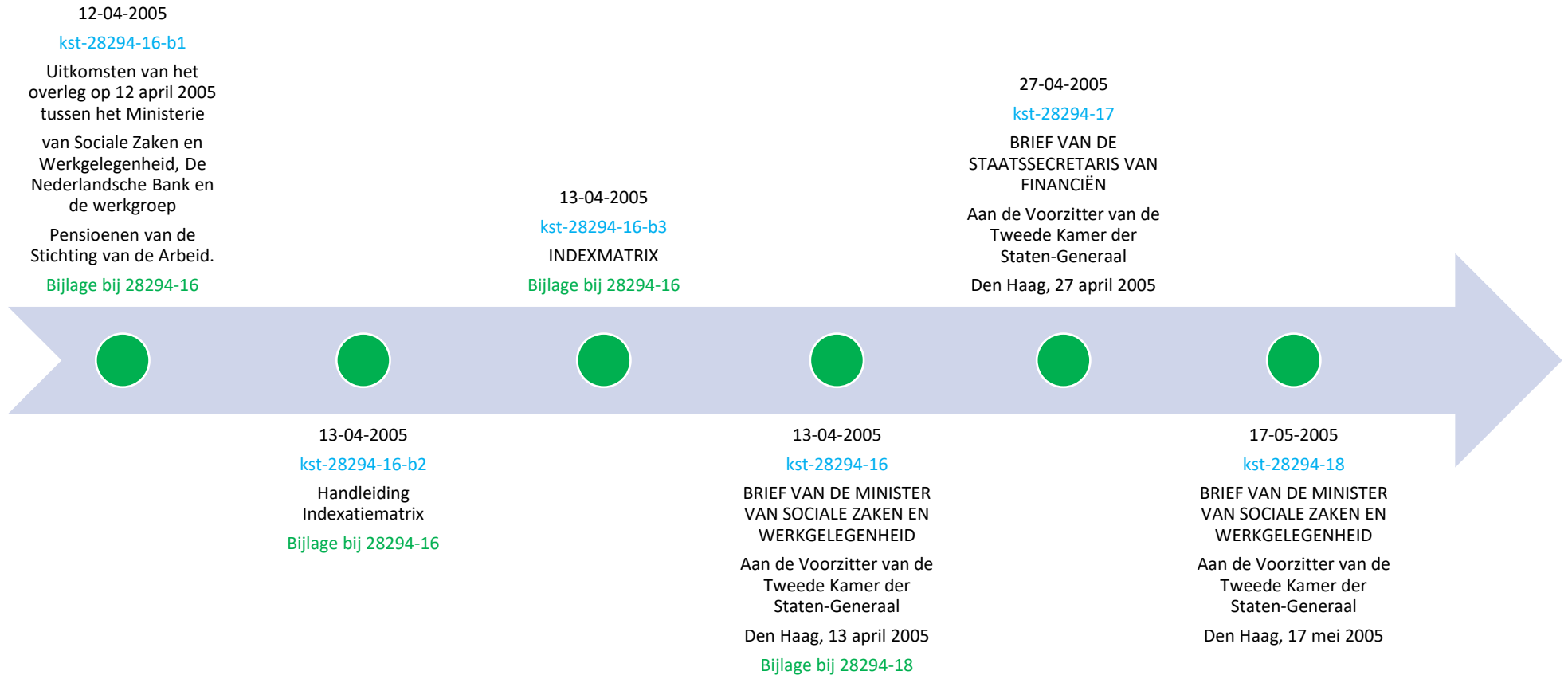
Documenten 2004-3

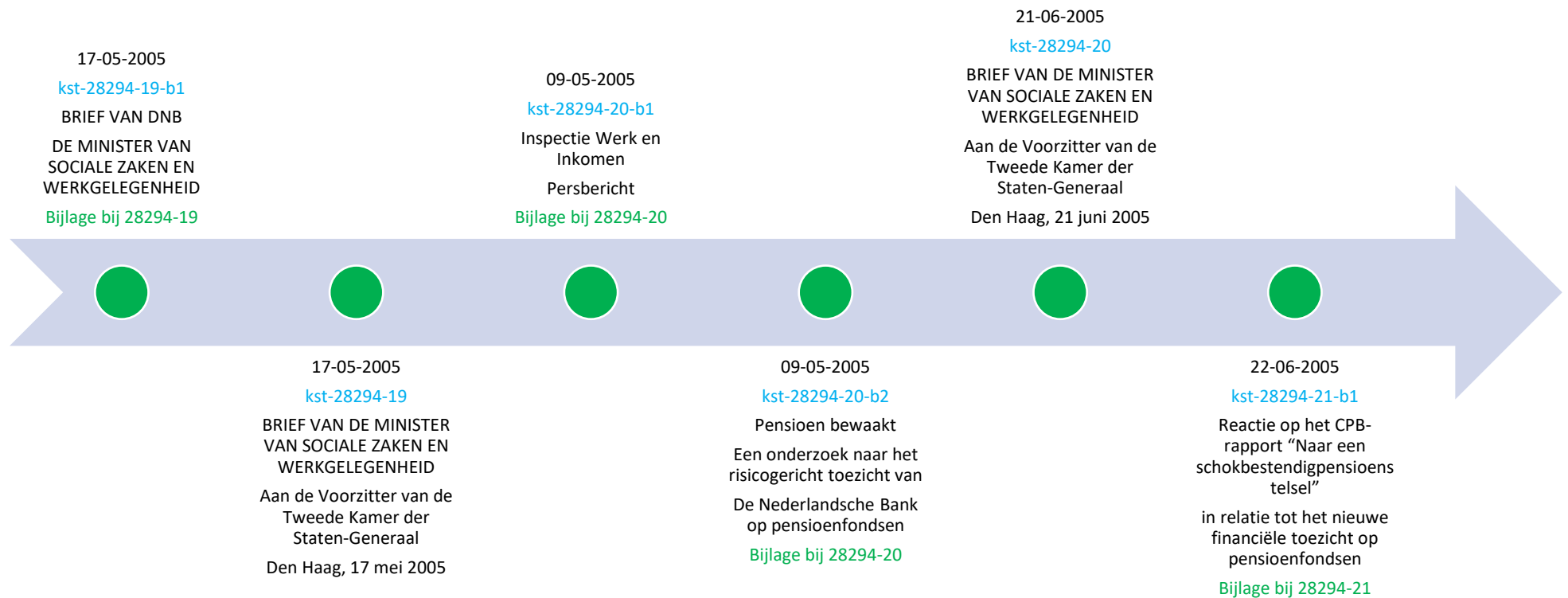
Documenten 2005-1

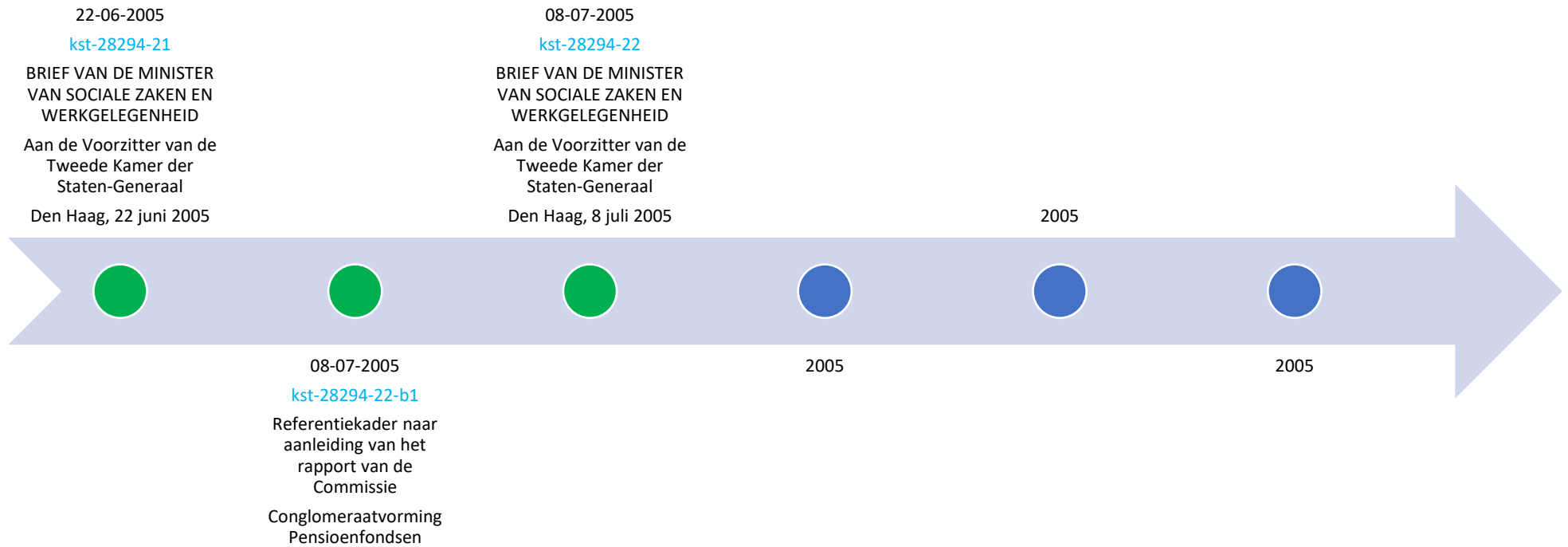
Documenten 2005-2

Documenten 2005-3

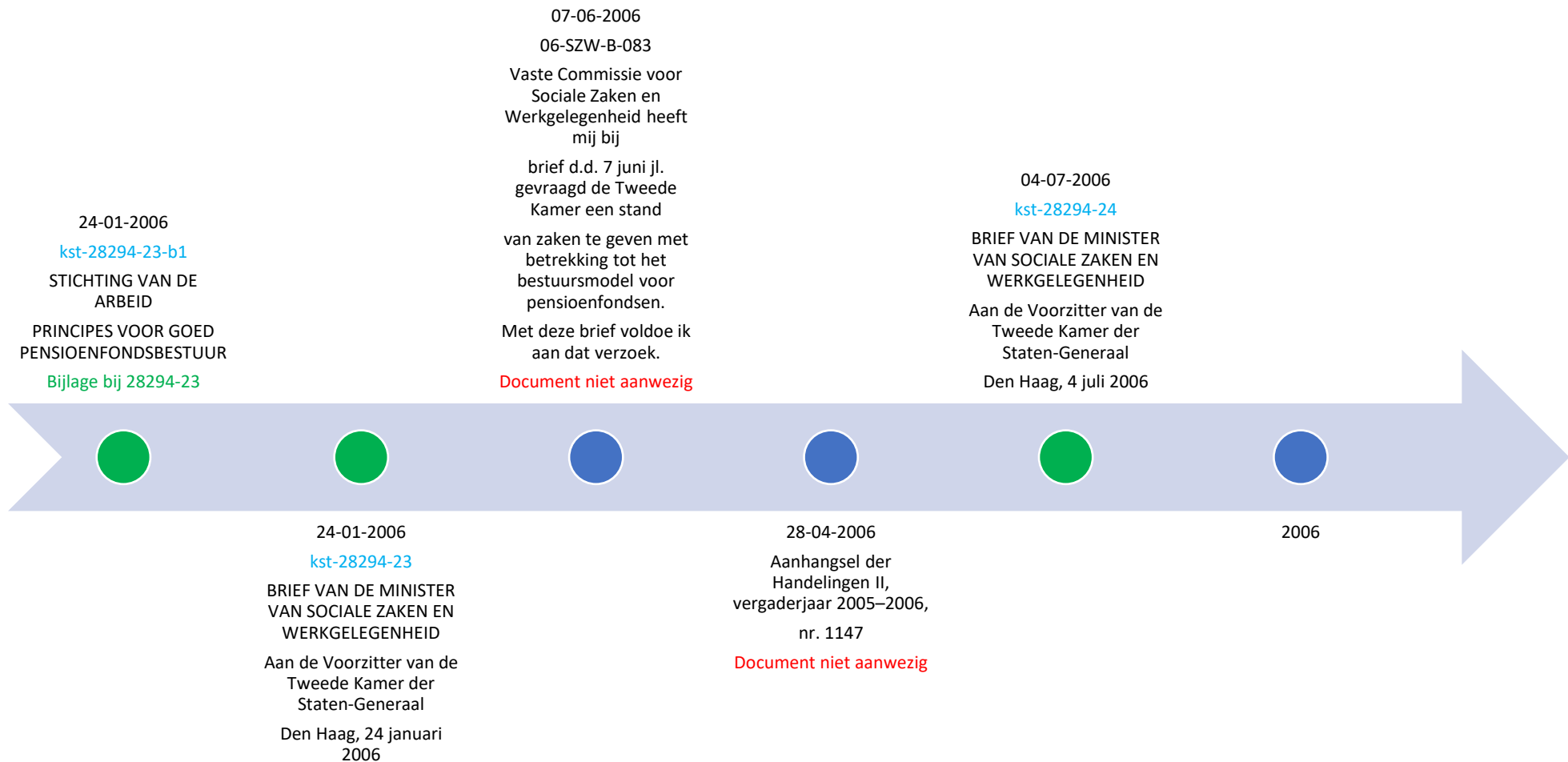

Documenten 2005-4

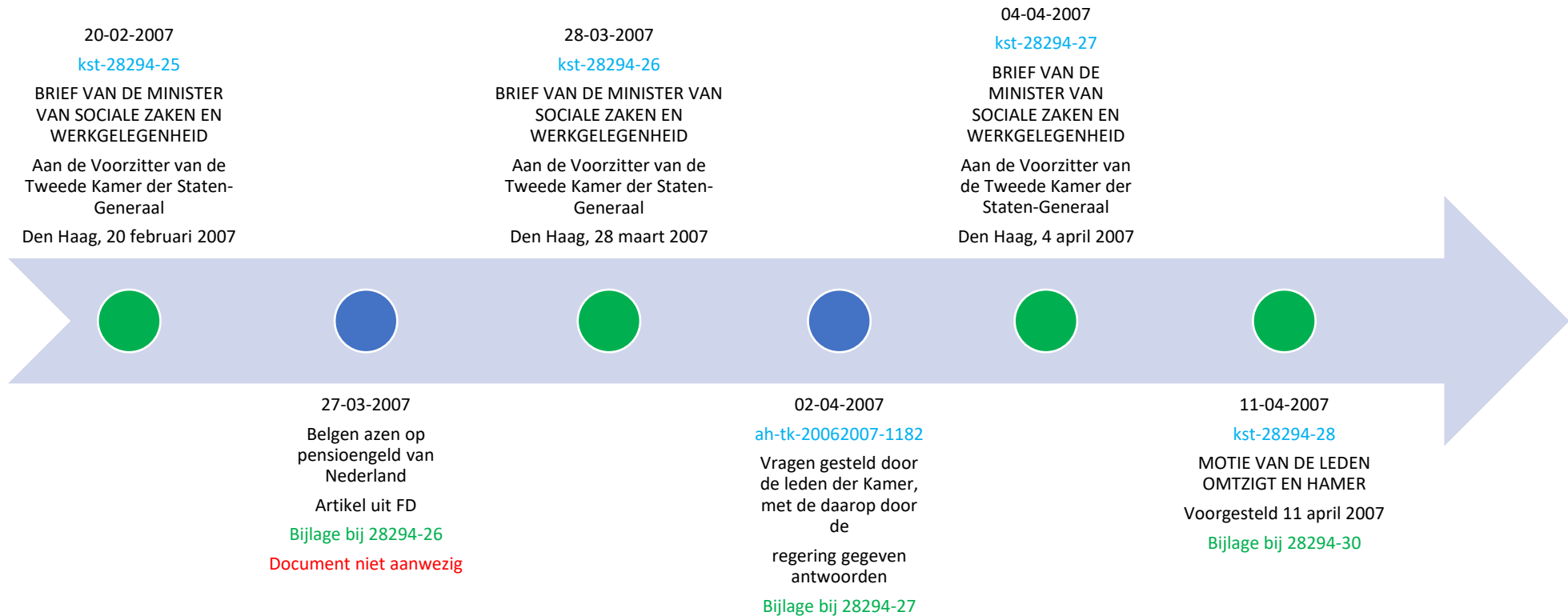

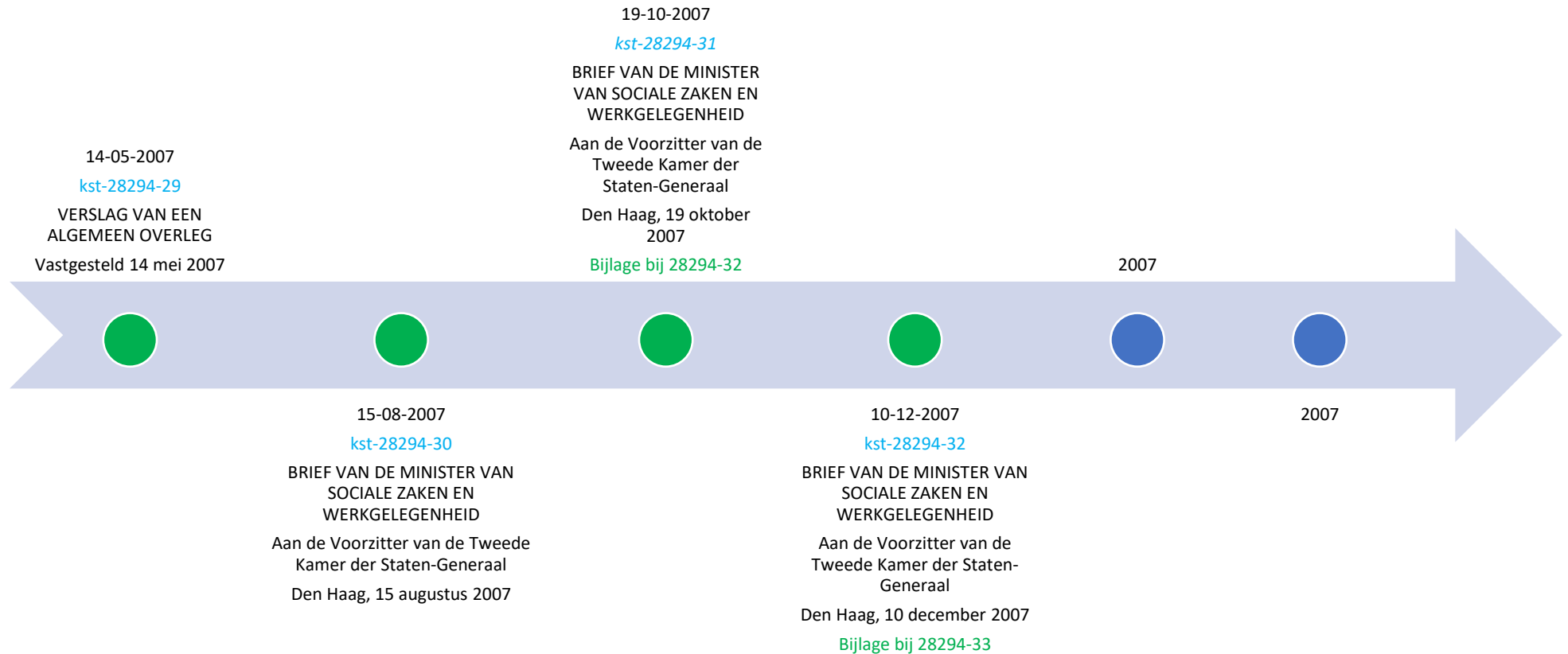
Documenten 2006

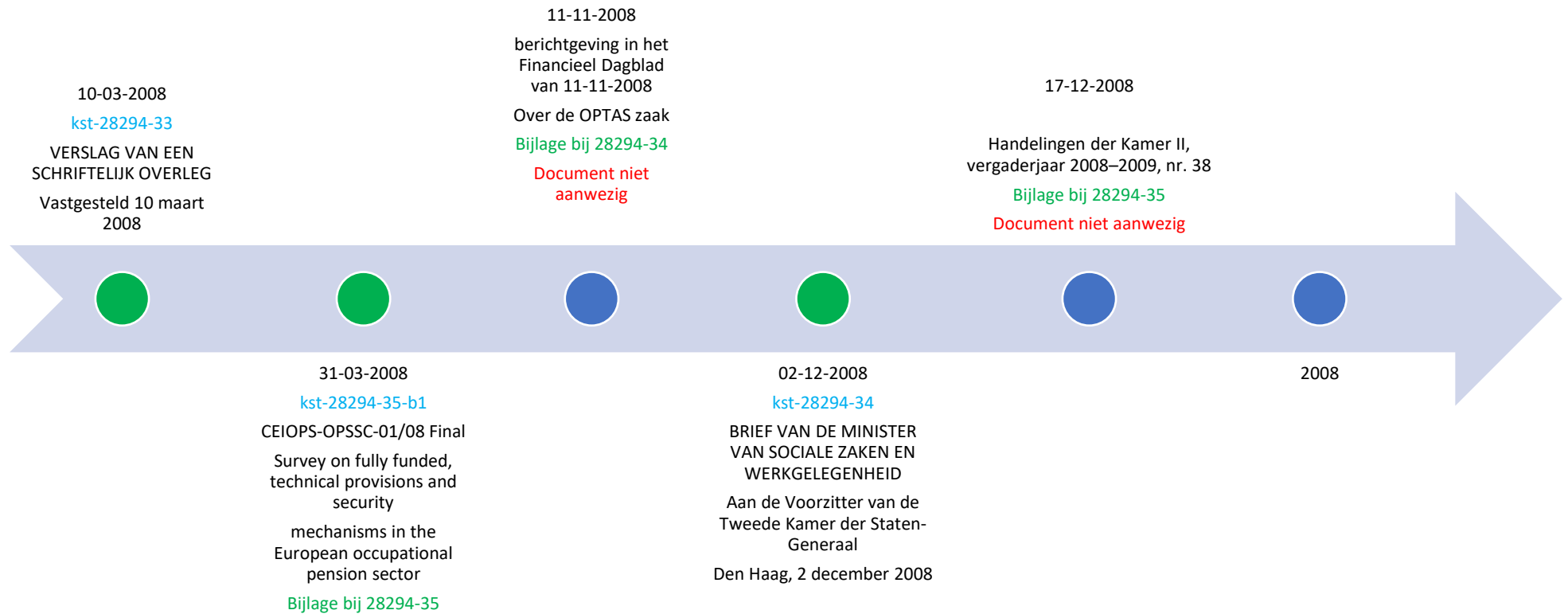
Documenten 2007-1

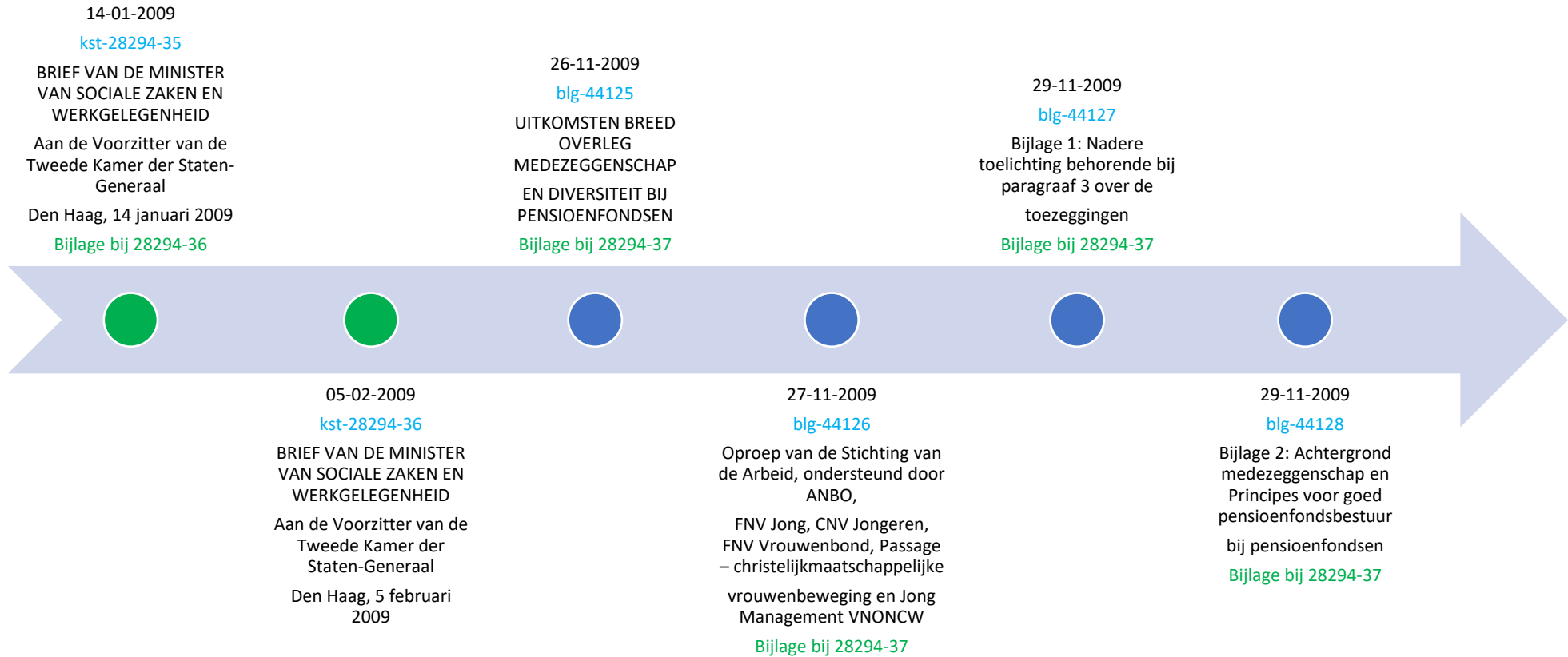
Documenten 2007-2

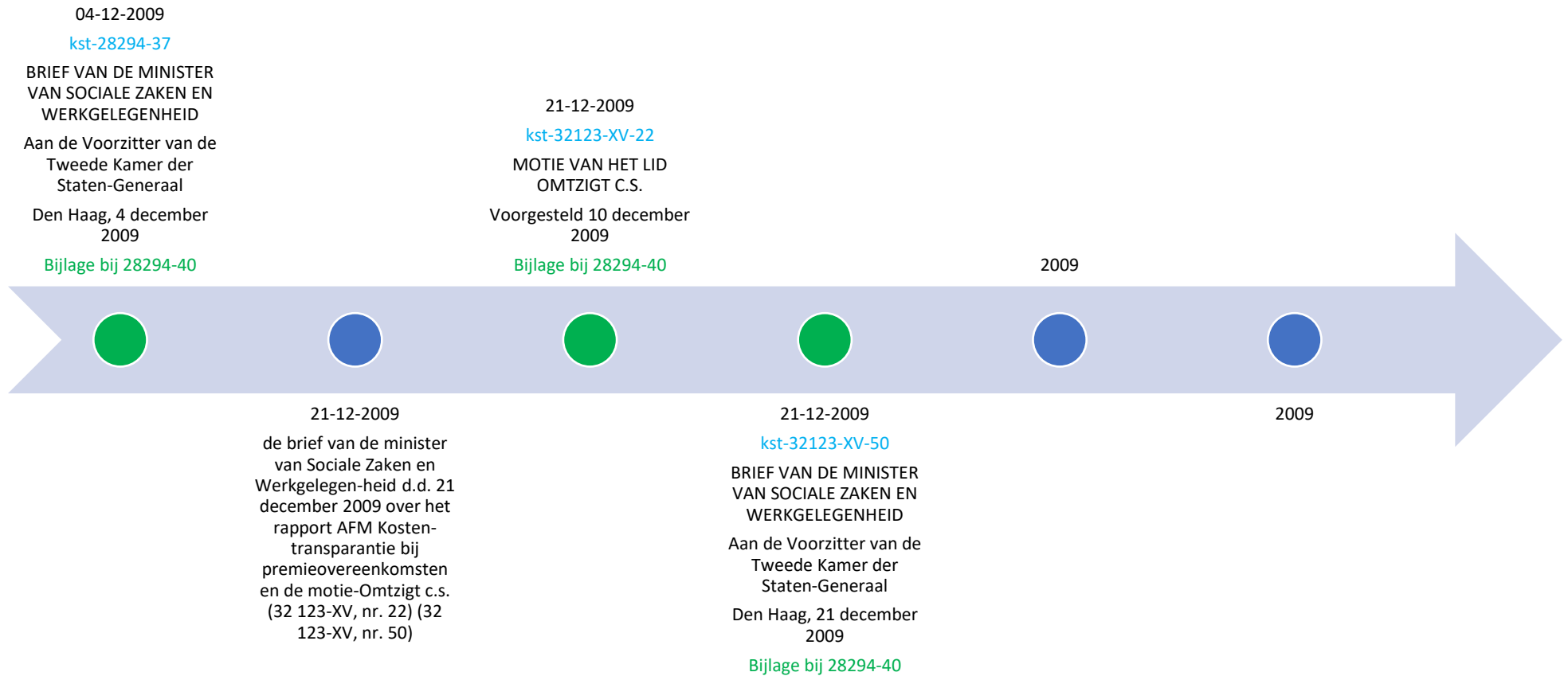
Documenten 2008

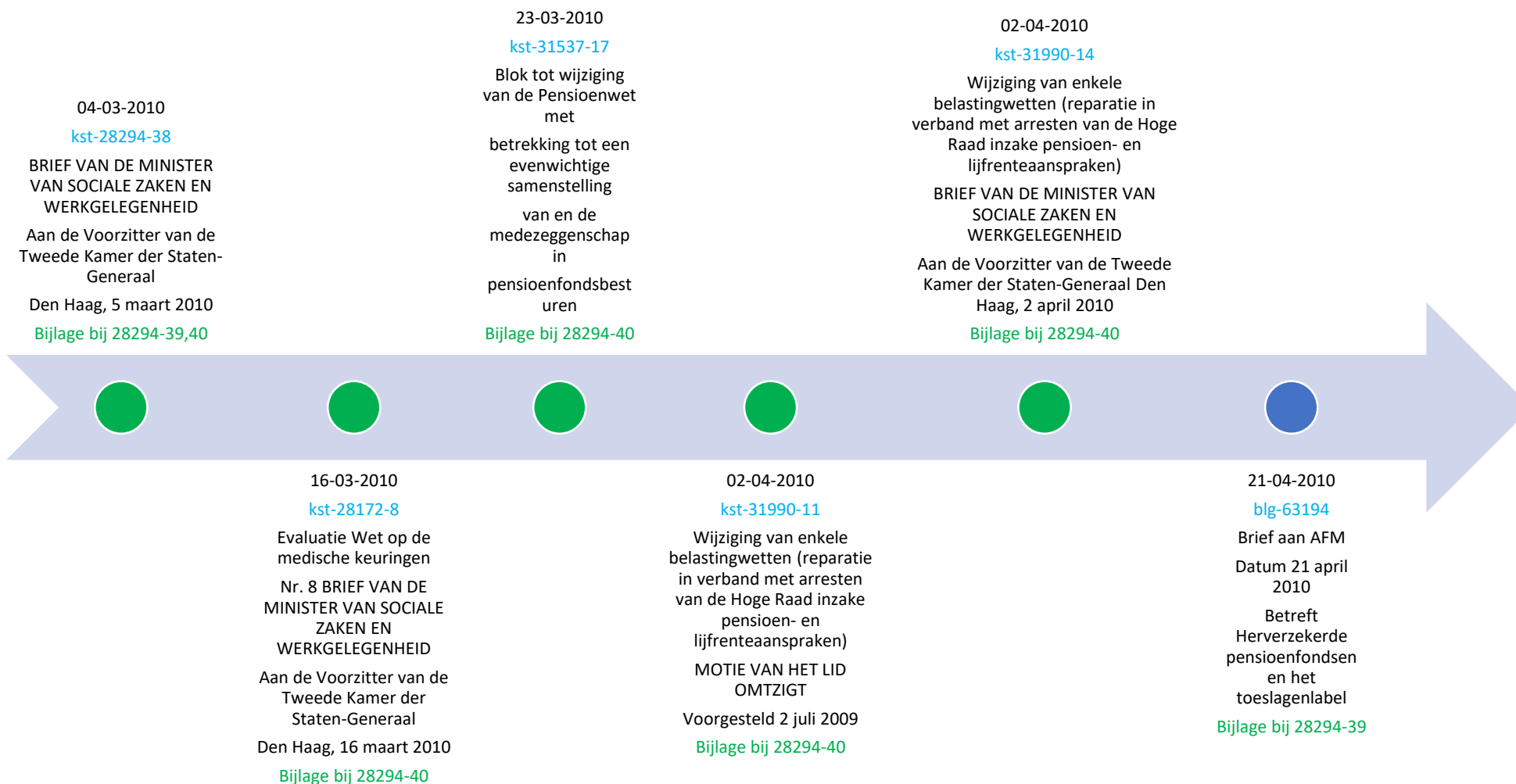
Documenten 2009-1

Documenten 2009-2

Documenten 2010-1

Documenten 2010-2

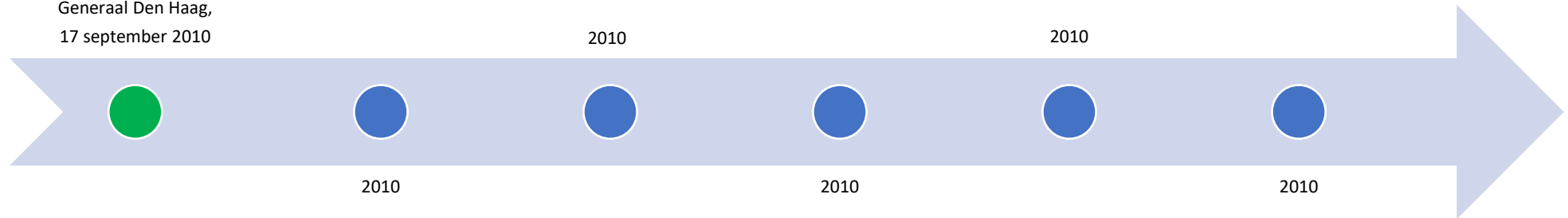
Documenten 2010-3

17-09-2010

[kst-28294-42](#)

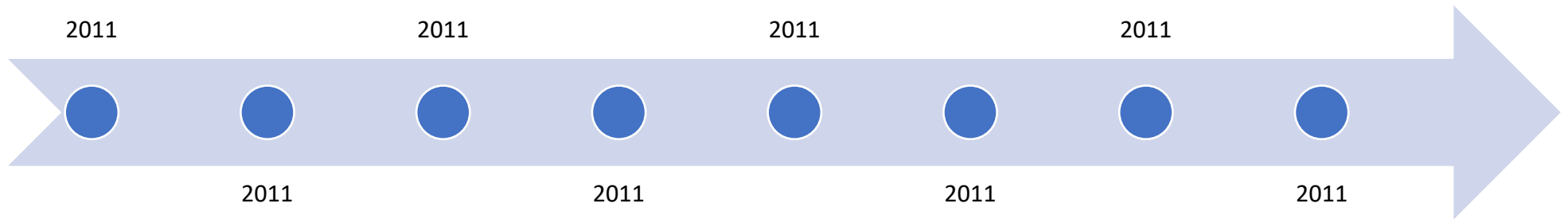
BRIEF VAN DE MINISTER VAN
SOCIALE ZAKEN EN
WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de
Tweede Kamer der Staten-
Generaal Den Haag,
17 september 2010

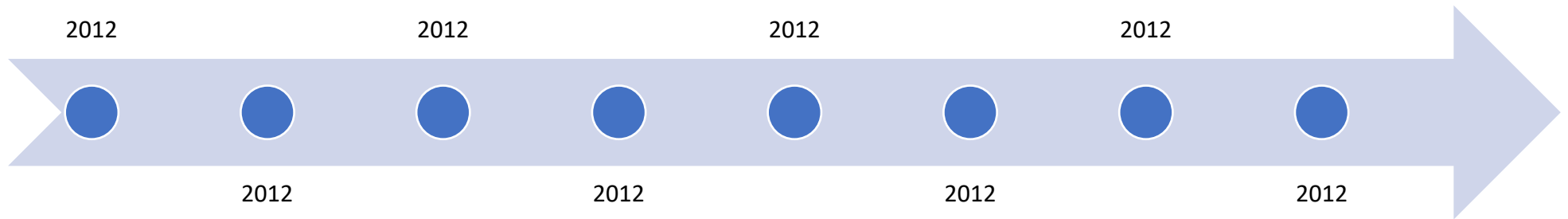
Hoofdlijnen voor de nieuwe pensioenwet WTP

Documenten 2011

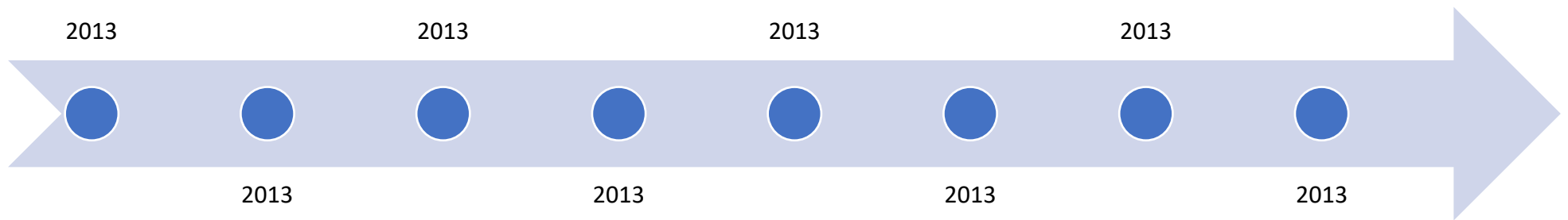
Hoofdlijnen voor de nieuwe pensioenwet WTP

Documenten 2012

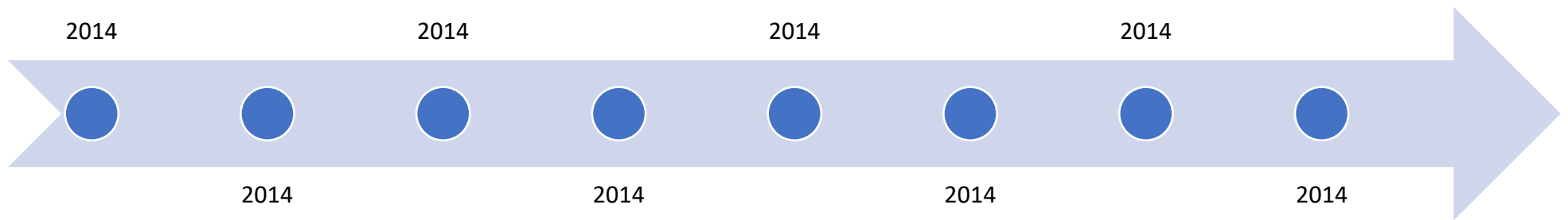
Hoofdlijnen voor de nieuwe pensioenwet WTP

Documenten 2013

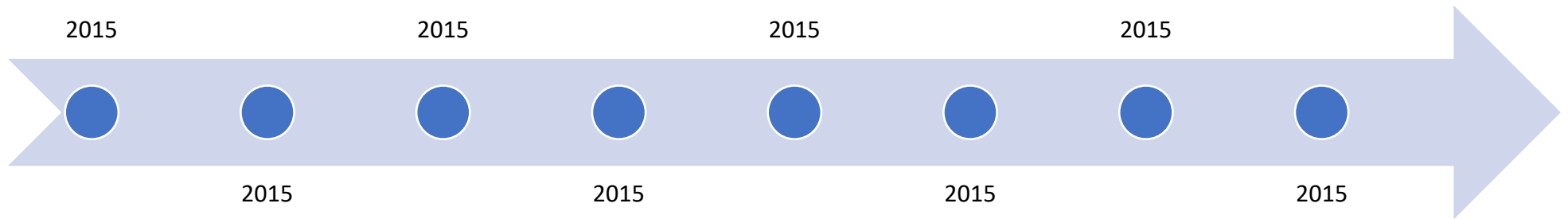
Hoofdlijnen voor de nieuwe pensioenwet WTP

Documenten 2014

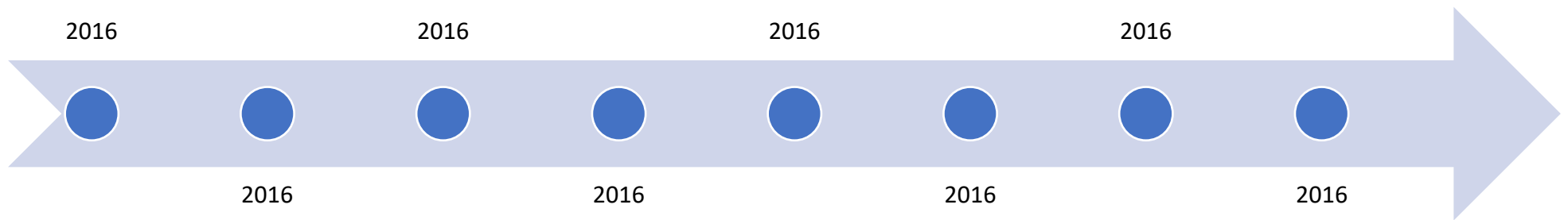
Hoofdlijnen voor de nieuwe pensioenwet WTP

Documenten 2015

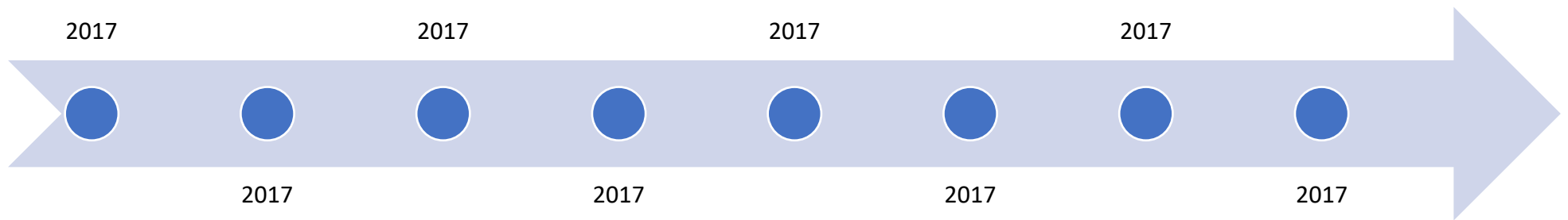
Hoofdlijnen voor de nieuwe pensioenwet WTP

Documenten 2016

Hoofdlijnen voor de nieuwe pensioenwet WTP

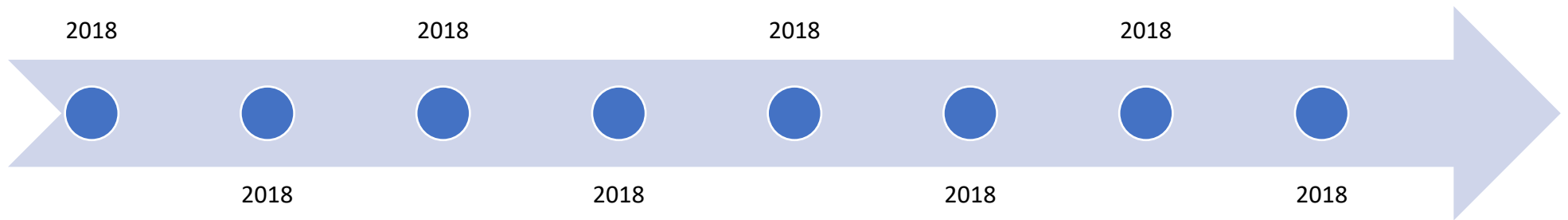
Documenten 2017

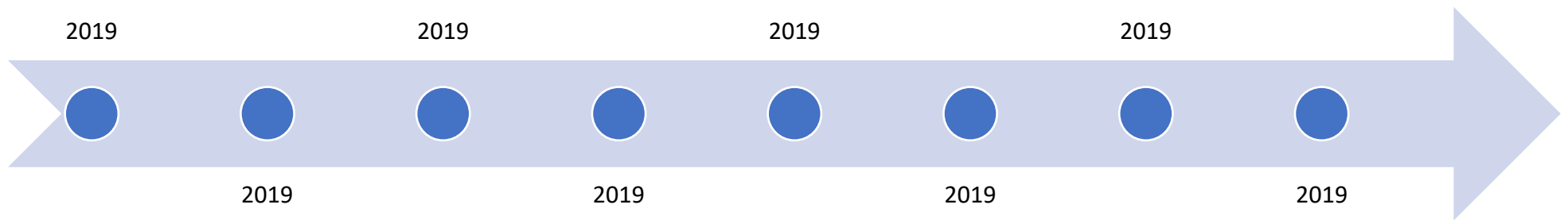
Hoofdlijnen voor de nieuwe pensioenwet WTP

Documenten 2018

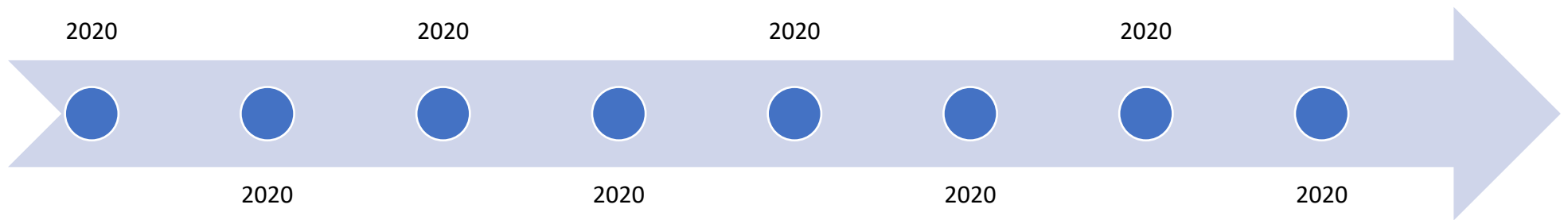
Hoofdlijnen voor de nieuwe pensioenwet WTP

Documenten 2019

Hoofdlijnen voor de nieuwe pensioenwet WTP

Documenten 2020

5. Analyse

Bij deze analyse wordt niet inhoudelijk ingegaan op het pensioendossier en wordt ook geen aandacht besteed aan de juridische haalbaarheid hiervan. Daar is en wordt al voldoende over gezegd en geschreven.

De analyse gaat alleen over de wijze waarop de besluitvorming heeft plaats gevonden.

Het verdient aanbeveling om over een nog nader te bepalen items een analyse te maken.

Een vergelijk te maken met de aanbeveling over de hoofdpijnen voor een nieuwe pensioenwet die in 2001 is vastgelegd in [kst-28294-1](#) en hoe die overeenkomen met het huidige wetsvoorstel. Uit een voorlopige analyse blijkt dat dit voorstel voor de in grote lijnen voldoet aan de nieuwe pensioenwet.

Een verdere uitwerking met een duidelijk vergelijk, b.v. via een tabel is gewenst.

Een inzicht in de totstandkoming van het nieuwe FTK, de levensloop, medezeggenschap, enz.

6. Conclusie.

Al is er op dit moment nog te weinig bekend omdat de analyses nog niet klaar zijn kan, na het globaal doornemen van de stukken en door de Kamerleden gestelde vragen, men zich afvragen hoe het mogelijk is dat men tot dit huidige wetsvoorstel is gekomen.

Het lijkt erop dat de fractiediscipline, nodig om de coalitie in stand te houden, heeft geleid tot dit wetsvoorstel.